

VLAAMSE OVERHEID

Bestuurszaken

[C – 2009/35564]

5 JUNI 2009. — Omzendbrief BB 2009/2. — Betreft : Toelichting bij de wijzigingen aan het Gemeentedecreet ingevolge het decreet van 23 januari 2009 tot wijziging van het Gemeentedecreet en ingevolge het decreet van 30 april 2009 houdende diverse wijzigingen van de wet van 19 oktober 1921 tot regeling van de provincieraadsverkiezingen, de Gemeentekieswet gecoördineerd op 4 augustus 1932, het Gemeentedecreet van 15 juli 2005 en het Provinciedecreet van 9 december 2005 wat de regeling van de procedure inzake verkiezingsbezwaren betreft

Aan de Provinciegouverneurs

Ter kennisgeving aan :

- de Colleges van Burgemeester en Schepenen;
- de Voorzitters van de districtsraden
- de Voorzitters van de raden van bestuur van de autonome gemeentebedrijven

Op 23 januari 2009 bekrachtigde de Vlaamse Regering het decreet tot wijziging van het Gemeentedecreet (hierna het wijzigingsdecreet genoemd). Dit werd bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* op 4 februari 2009.

De beweegredenen voor het doorvoeren van deze wijzigingen waren drieledig. Enerzijds was het nodig om een aantal elementen uit het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn (hierna het OCMW-decreet genoemd) door te trekken naar het Gemeentedecreet. Anderzijds kwamen er signalen uit het werkveld dat bepaalde regelingen verfijnd dienden te worden. Daarnaast werden ook een aantal algemene technische en terminologische wijzigingen doorgevoerd.

Het is nuttig op te merken dat deze wijzigingen geen afbreuk doen aan de algemene filosofie van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005. Het betreffen in hoofdzaak verfijningen die mede als doel hebben de organisatie en de werking van de gemeenten en de openbare centra op elkaar af te stemmen.

De inwerkingtreding van de meeste artikelen van dit wijzigingsdecreet wordt geregeld in het besluit van de Vlaamse Regering van 3 april 2009 betreffende de inwerkingtreding van diverse bepalingen van het decreet van 23 januari 2009 tot wijziging van het Gemeentedecreet, de uitvoering en inwerkingtreding van diverse bepalingen van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005 en de wijziging van diverse bepalingen betreffende personeel, financiën en organisatie van de gemeente (hierna het inwerkingtredingsbesluit genoemd). Dit besluit werd op 29 april 2009 bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad*. De meeste artikelen van het wijzigingsdecreet treden in werking ofwel op 9 mei 2009 (zijnde de tiende dag na de datum van bekendmaking van het besluit van de Vlaamse Regering in het *Belgisch Staatsblad*) ofwel op 1 juli 2009. De omzendbrief zal enkel uitvoerig ingaan op de bepalingen die ofwel op 9 mei 2009 ofwel op 1 juli 2009 in werking treden. Op de website van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur (www.binnenland.vlaanderen.be) zijn twee coördinaties van de tekst van het Gemeentedecreet opgenomen waaruit duidelijk blijkt welke bepalingen op 9 mei 2009 en welke bepalingen op 1 juli 2009 in werking traden/zullen treden.

Op 30 april 2009 bekrachtigde de Vlaamse Regering het decreet houdende diverse wijzigingen van de wet van 19 oktober 1921 tot regeling van de provincieraadsverkiezingen, de Gemeentekieswet gecoördineerd op 4 augustus 1932, het Gemeentedecreet van 15 juli 2005 en het Provinciedecreet van 9 december 2005 wat de regeling van de procedure inzake verkiezingsbezwaren betreft (hierna het decreet van 30 april 2009 genoemd). Dit decreet brengt een wijziging aan in artikel 14 van het Gemeentedecreet. Ook dit zal in de onderstaande uiteenzetting worden besproken.

Voorerst is het nuttig te wijzen op een aantal algemene wijzigingen. Dit zijn wijzigingen die in het gehele Gemeentedecreet merkbaar zullen zijn. Dit betreffen bijvoorbeeld de volgende wijzigingen :

- Er wordt in het tweede lid van artikel 5, § 3, van het Gemeentedecreet een bijkomende definitie gegeven van het begrip « bevolkingscijfer ». Indien er in het Gemeentedecreet wordt verwezen naar een bevolkingscijfer, zal vanaf 1 juli 2009 de definitie, opgenomen in het tweede lid van artikel 5, § 3, van het Gemeentedecreet in aanmerking moeten worden genomen. Volgens deze definitie wordt het bevolkingsaantal op 1 januari, bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad*, vanaf 1 januari volgend op de bekendmaking ervan, in aanmerking genomen als bevolkingscijfer.

Die definitie is wel niet automatisch van toepassing op de uitvoeringsbesluiten van het Gemeentedecreet.

De nieuwe definitie zal bijvoorbeeld zijn invloed hebben op de gemeentelijke volksraadpleging (artikel 212 van het Gemeentedecreet) en op de voorstellen van burgers (artikel 200bis van het Gemeentedecreet).

Deze definitie, opgenomen in het tweede lid, zal bestaan naast de definitie die al was opgenomen in het eerste lid van artikel 5, § 3, van het Gemeentedecreet. De voorheen bestaande definitie, (zesjaarlijkse vaststelling van het inwonertal) zal bijvoorbeeld wel nog blijven gelden wanneer in een uitvoeringsbesluit hierover niets is bepaald en in geval van :

- het aantal te verkiezen gemeenteraadsleden en schepenen (artikelen 5 en 44 van het Gemeentedecreet);
- het bepalen van de salarisschaal van de financieel beheerder en de gemeentesecretaris (hiertoe worden de artikelen 122 en 124 van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 december 2007 houdende de minimale voorwaarden voor de personeelsformatie, de rechtspositieregeling en het mandaatsstelsel van het gemeentepersoneel en het provinciepersoneel en houdende enkele bepalingen betreffende de rechtspositie van de secretaris en de ontvanger van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 16 januari 2008, aangepast door het inwerkingtredingsbesluit);
- het besluit van de Vlaamse Regering van 21 december 2007 houdende vaststelling van de voorwaarden waaronder de ambten van gemeentesecretaris, gemeentelijk financieel beheerder, secretaris van een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en ontvanger van een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn deeltijds kunnen worden uitgeoefend, en houdende vaststelling van sommige gevallen waarin de ambten van gemeentelijk financieel beheerder en van ontvanger van een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn kunnen worden uitgeoefend door een gewestelijke ontvanger (artikel 12 van dit besluit wordt aangepast in het inwerkingtredingsbesluit);
- het besluit van de Vlaamse Regering van 17 oktober 2008 betreffende de bijdrage van de besturen in de uitgaven die verbonden zijn aan de gewestelijke ontvangers (artikel 4, tweede lid, wordt aangepast in het inwerkingtredingsbesluit).

(artikel 5, § 3, tweede lid, van het Gemeentedecreet, gewijzigd bij artikel 2, 2°, van het wijzigingsdecreet)

- Er wordt ook een aantal terminologische wijzigingen doorgevoerd. Zo is er sprake van « Grondwettelijk Hof » in plaats van « Arbitragehof », van « provinciegouverneur » in plaats van « gouverneur »,...
- Onder feestdagen worden begrepen, zowel de wettelijke als de decretale (11 juli) feestdagen. Deze decretale feestdag wordt voorzien in het decreet van 7 november 1990 houdende de vaststelling van het wapen, de vlag, het volkslied en de feestdag van de Vlaamse Gemeenschap.

Vervolgens zal er hieronder, luik per luik, een overzicht gegeven worden van de voornaamste wijzigingen. Een kort overzicht van de inhoud vindt u als bijlage 1.

1. Het gemeentebestuur (de gemeenteraad, het college van burgemeester en schepenen en de burgemeester)

1.1. Organisatie/benoeming

1.1.1. Gemeenschappelijke bepalingen

1) Akte van voordracht

De wijzigingen op dit vlak hebben betrekking op de verkiezing van de voorzitter en van de schepenen en op de benoeming van de burgemeester.

Deze wijzigingen zijn drieledig.

Eenzijds wordt er een bijkomende sanctie opgenomen voor de verkozene die meer dan één akte van voordracht ondertekent. Zo mag die niet meer het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn vertegenwoordigen of namens het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn een mandaat bekleden in de ziekenhuizen als vermeld in het OCMW-decreet, in een vereniging of vennootschap als vermeld in het OCMW-decreet of in andere verenigingen, stichtingen of vennootschappen.

Anderzijds is er een verduidelijking op het vlak van de vermeldingen in de akte van voordracht. Als er een naam wordt vermeld, moet er ook een datum vermeld worden. Als er daarentegen een datum wordt vermeld, kan er ook een naam vermeld worden, maar dit is niet vereist.

Daarnaast wordt nu ook verduidelijkt dat de eerstvolgende opvolger vervroegd het mandaat opneemt, zowel in het geval van een ontslag van de voorzitter, de burgemeester of de schepenen, als in het geval zijn / haar opvolger het mandaat niet opneemt.

(artikel 8, § 1 en § 3, van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 5 van het wijzigingsdecreet)

(artikel 45, § 1 en § 3 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 31 van het wijzigingsdecreet)

(artikel 50, § 1, eerste lid, van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 35 van het wijzigingsdecreet)

(artikel 59, § 1, van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 40 van het wijzigingsdecreet)

2) Aktename verhindering en schorsing door gemeenteraad

Indien de voorzitter van de gemeenteraad, de schepenen of de burgemeester als verhinderd wordt beschouwd, geschorst is of tijdelijk afwezig is, neemt de gemeenteraad niet alleen akte van de beëindiging van de periode van verhindering of schorsing maar nu ook van de verhindering of schorsing zelf.

(artikel 8, § 4, van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 5 van het wijzigingsdecreet)

(artikel 50, § 3, van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 35 van het wijzigingsdecreet)

(artikel 63, derde lid, van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 43 van het wijzigingsdecreet)

3) Verhinderung

De gevallen van verhindering werden zowel uitgebreid als aangepast.

Deze wijzigingen hebben zowel betrekking op de gemeenteraadsleden als op de schepenen als op de burgemeester.

Eenzijds wordt de periode waarbinnen men ouderschapsverlof kan nemen, aangepast. De termijn bedraagt nog steeds maximum 15 weken maar de weken zelf worden met één week opgeschoven. Bovendien kan deze termijn met maximum twee weken worden verlengd ingeval van geboorte of adoptie van een meerling. Deze regeling is uiteraard ook van toepassing op het mannelijk gemeenteraadslid wiens echtgenote zwanger is en zal of is bevallen. Op die manier wordt de periode van ouderschapsverlof gelijkgesteld met de periode voorzien voor het moederschapsverlof (Wet van 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen). Dit ouderschapsverlof mag echter niet verward worden met het begrip ouderschapsverlof vermeld in het koninklijk besluit van 29 oktober 1997 dat van toepassing is op de werknemers van de privé-sector en op de personeelsleden van de lokale en provinciale besturen.

Anderzijds wordt er in een nieuw geval van verhindering voorzien, namelijk voor gemeenteraadsleden die omwille van palliatief verlof of verlof voor bijstand of verzorging van een zwaar ziek familielid tot en met de tweede graad of van een zwaar ziek gezinslid gedurende minimum 12 weken niet aanwezig wensen te zijn op de vergaderingen en vervangen willen worden. De twee vormen van verlof (palliatief verlof en verlof voor bijstand) kunnen ook gecombineerd worden. In dat geval wordt de berekening van de termijn van twaalf weken gebaseerd op de totale gecombineerde duur van afwezigheid. Er dient wel een schriftelijk verzoek aan de voorzitter van de gemeenteraad te worden gericht, samen met een verklaring op erewoord waarin de mandataris zich bereid verklaart om bijstand of verzorging te verlenen. De naam van de patiënt hoeft niet te worden vermeld. Ter verduidelijking van de gehanteerde begrippen wordt er hieronder een definitie gegeven van :

- Palliatief verlof : elke vorm van medische, sociale, administratieve of psychologische bijstand aan en verzorging van personen die lijden aan een ongeneeslijke ziekte en die zich in een terminale fase bevinden. Dit wordt niet beperkt tot bijstand aan een gezins- of familielid.
- Zware ziekte : elke ziekte of medische ingreep die door de behandelende arts als dusdanig wordt beschouwd en waarbij de arts oordeelt dat elke vorm van sociale, familiale of emotionele bijstand of verzorging noodzakelijk is voor het herstel.
- Gezinslid : elke persoon waarmee de mandataris samenwoont.
- Familielid tot en met de tweede graad : elke bloed- of aanverwant tot en met de tweede graad.

(artikel 14 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 11 van het wijzigingsdecreet)

(artikel 48 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 33 van het wijzigingsdecreet)

4) Raad voor Verkiezingsbetwistingen

De Raad voor Verkiezingsbetwistingen krijgt een aantal nieuwe bevoegdheden. Zo wordt er enerzijds duidelijk aangegeven dat de raad nu ook uitspraak zal doen over geschillen die rijzen in verband met de vervanging van de schepenen en de voorzitter van de gemeenteraad. Anderzijds zal de raad zich nu ook uitspreken over geschillen die rijzen in verband met de vertrouwenspersoon die een gemeenteraadslid, een schepen of een burgemeester zal bijstaan, met name in verband met de voorwaarden waaraan een vertrouwenspersoon en een gemeenteraadslid moeten voldoen.

Tevens wordt er expliciet bepaald dat er tegen de uitspraken van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen beroep mogelijk is bij de Raad van State. Het beroep bij de Raad van State betreft een beroep met volle rechtsmacht behalve in de geschillen vermeld in de artikelen 169, 170 en 175 van het Gemeentedecreet waar de Raad van State uitspraak zal doen als administratieve cassatierechter.

Daarnaast kan ook opgemerkt worden dat de Raad voor Verkiezingsbetwistingen ook bevoegdheid heeft verkregen inzake de volksraadplegingen. De beschrijving van deze bevoegdheid wordt onder dat luik beschreven (zie punt 4.4.)

(artikel 13 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 10 van het wijzigingsdecreet)

5) Ontslag

Het gemeenteraadslid of de schepenen die ontslag wenst te nemen, deelt dit nu schriftelijk mee aan de voorzitter van de gemeenteraad. Het gemeenteraadslid of de schepenen blijft zijn mandaat uitoefenen tot zijn opvolger is geïnstalleerd behalve als het ontslag het gevolg is van een onverenigbaarheid en behalve, maar enkel wat betreft de schepenen, in geval van toepassing van artikel 44, § 3, van het Gemeentedecreet (i.e. de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn die van rechtswege schepenen is). Eens de kennisgeving aan de voorzitter van de gemeenteraad is gebeurd, kan het ontslagnemend lid zijn ontslag niet meer intrekken.

Stel dat het hierbij gaat om de voorzitter van de gemeenteraad zelf die ontslag wenst te geven, dan deelt die dat op zijn beurt schriftelijk mee aan het gemeenteraadslid met de meeste anciënniteit.

Dit schriftelijk ontslag dient beschouwd te worden als een bestuursdocument dat dan moet ingeschreven worden in het register van de ingaande briefwisseling.

(artikel 15 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 12 van het wijzigingsdecreet)

(artikel 49 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 34 van het wijzigingsdecreet)

6) Bijstand mandataris met een handicap

De criteria waaraan de vertrouwenspersoon van een gemeenteraadslid met een handicap moet voldoen, worden aangepast. Een vertrouwenspersoon moet nu cumulatief aan de volgende voorwaarden voldoen :

- hij/zij wordt gekozen uit personen die de volle leeftijd van achttien jaar hebben bereikt;
- hij/zij verblijft legaal binnen de Europese Unie;
- hij/zij bevindt zich, net als voorheen, niet in een situatie als vermeld in artikel 11 van het Gemeentedecreet (onverenigbaarheden) met uitzondering van het verbod inzake bloed- en aanverwantschap ten aanzien van het lid met een handicap. Met andere woorden het verbod op bloed- en aanverwantschap geldt enkel t.a.v. de overige gemeenteraadsliden;
- hij/zij bevindt zich ook niet in een situatie als vermeld in artikel 14 van het Gemeentedecreet (verhinderung).

Bij gebreke aan een specifieke bepaling, wordt de controle of een vertrouwenspersoon voldoet aan de in dit artikel opgelegde voorwaarden uitgevoerd door de gemeenteraad. Tegen de beslissing van de gemeenteraad ter zake is beroep mogelijk bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen.

Een gelijkaardige regeling is voorzien voor de schepenen of de burgemeester met een handicap. Een nadere toelichting hierover vindt u terug in punt 1.6.

(artikel 18 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 14 van het wijzigingsdecreet)

(artikel 70bis van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 45 van het wijzigingsdecreet)

7) Verzekeringen

De eerste vernieuwing op dit vlak is het feit dat de gemeente nu een verzekering moet afsluiten voor ongevallen van de gemeenteraadsliden, de schepenen of de burgemeester, overkomen in het kader van de normale uitoefening van hun mandaat.

De tweede vernieuwing is dat de gemeente nu ook een verzekering dient af te sluiten om de burgerlijke aansprakelijkheid, inclusief rechtsbijstand, te dekken die persoonlijk ten laste komt van de gemeenteraadsliden bij de normale uitoefening van het mandaat. Deze verplichting bestond al voor de burgemeester en de schepenen. Voor de gemeenteraadsliden is de inwerkingtreding van deze bepaling echter voorlopig nog onbepaald. Voor de schepenen en de burgemeester was deze bepaling reeds in werking sinds 1 januari 2007.

(artikel 17, § 5, van het Gemeentedecreet, ingevoegd door artikel 13 van het wijzigingsdecreet)

(artikel 74 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 49 van het wijzigingsdecreet)

8) Burgerlijke aansprakelijkheid

Voor gemeenteraadsliden wordt nu ook een bepaling opgenomen met betrekking tot de burgerlijke aansprakelijkheid. De gemeente is namelijk burgerrechtelijk aansprakelijk voor de betaling van geldboeten waartoe een gemeenteraadslid wordt veroordeeld wegens een misdrijf begaan bij de normale uitoefening van het ambt. Hierop zijn twee uitzonderingen : in geval van herhaling en in geval van een persoonlijke inbreuk op de verkeersreglementering. De gemeente kan een regresvordering instellen ten aanzien van de veroordeelde gemeenteraadsliden ingeval van bedrog, zware schuld en lichte schuld die bij hen gewoonlijk voorkomt.

(artikel 17, § 6, van het Gemeentedecreet, ingevoegd door artikel 13 van het wijzigingsdecreet)

Voor de schepenen en de burgemeester worden de bepalingen met betrekking tot de burgerlijke aansprakelijkheid aangepast. Voor de nieuwe teksten heeft de decreetgever inspiratie gezocht in de wet van 10 februari 2003 betreffende de aansprakelijkheid van en voor personeelsleden in dienst van openbare rechtspersonen en in de Arbeidsovereenkomstenwet. De overheid is burgerrechtelijk aansprakelijk voor de handelingen van de burgemeester en de schepenen bij de normale uitoefening van hun mandaat. De mandataris is zelf enkel aansprakelijk voor bedrog, zware schuld of bij veelvuldige lichte schuld. Ook de regresvorderingen ten aanzien van de burgemeester of een schepen blijven beperkt tot deze gevallen. De gemeenten kunnen ook beslissen dat een mandataris slechts gedeeltelijk de schade waarvoor hij aansprakelijk is moet vergoeden. Hetzelfde geldt voor de geldboetes waarbij de regeling, zoals die geldt voor gemeenteraadsliden, van overeenkomstige toepassing is.

(artikelen 72 en 73 van het Gemeentedecreet, gewijzigd bij de artikelen 47 en 48 van het wijzigingsdecreet)

1.1.2. Specifiek voor de gemeenteraad

1) De installatievergadering :

- Uittredende gemeenteraadsleden blijven in functie tot enerzijds de geloofsbrieven van de nieuw verkozenen zijn onderzocht en anderzijds, en dit betreft een vernieuwing, tot de meerderheid van de gemeenteraadsleden is geïnstalleerd. Dit betreft een precisering tegenover vroeger. De gemeenteraad is dus geïnstalleerd zodra de geloofsbrieven zijn onderzocht en de aanwezige nieuw verkozen gemeenteraadsleden in de mogelijkheid gesteld zijn om de eed af te leggen en de meerderheid dan ook de eed heeft afgelegd.

(artikel 6, § 2, van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 3 van het wijzigingsdecreet)

- De installatievergadering vindt nog steeds van rechtswege plaats op de eerste werkdag van de maand januari om 20 uur. Er wordt nu expliciet een definitie gegeven van een werkdag. Dit is elke dag van de week, behalve een zaterdag, een zondag, een wettelijke of een decretale feestdag. Er wordt nu ook expliciet in het Gemeentedecreet opgenomen dat de verkozen gemeenteraadsleden geïnformeerd moeten worden over datum, plaats en uur van de installatievergadering. De bijeenroeping dient echter niet te gebeuren door de uittredende voorzitter maar door de gemeentesecretaris. Er wordt aanbevolen dat de gemeentesecretaris een overzicht geeft van de punten die dienen behandeld te worden. Deze punten staan opgenomen in de omzendbrief BB - 2006/21. Er kunnen geen andere punten behandeld worden. Het verdient ook aanbeveling dat deze punten naar aanleiding van de installatievergadering openbaar gemaakt worden op dezelfde manier als de agenda van de gemeenteraad. De bijeenroeping gebeurt minimum acht dagen voor de installatievergadering. Het al dan niet tijdig versturen van de agenda heeft geen gevolgen op de rechtsgeldigheid van de beslissingen.

(artikel 7, § 1, van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 4 van het wijzigingsdecreet)

- De nieuwe tekst bevat een verduidelijkende bepaling met betrekking tot het bijeenroepen van de installatievergadering nadat er een bezwaar werd ingediend. Als de bijeenroeping niet gebeurd is overeenkomstig de in deze gevallen voorgeschreven regels, zal de bijeenroeping gebeuren door een uittredend lid van het college van burgemeester en schepenen (hierna afgekort als college). Er wordt nu gepreciseerd dat een burgemeester geacht wordt een hogere rang in te nemen dan een schepen.

(artikel 7, § 1, van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 4 van het wijzigingsdecreet)

- De eedaflegging ter gelegenheid van de installatie wordt ingevuld overeenkomstig de bepalingen opgenomen in de omzendbrief BB - 2006/21. Dit houdt het volgende in : als de uittredende burgemeester de installatievergadering voorziet en herkozen is als gemeenteraadslid, legt hij de eed af in handen van het oudste gemeenteraadslid behalve als iemand anders de eed heeft afgelegd als burgemeester. In dit geval legt hij de eed af in handen van de nieuw benoemde burgemeester.

(artikel 7, § 3, van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 4 van het wijzigingsdecreet)

- Er wordt ook een regeling voorzien voor het geval de voorzitter van de gemeenteraad, degene die de voorzitter vervangt of degene die de eed afneemt van de voorzitter, nalaat de eed af te nemen van de verkozen gemeenteraadsleden en dit zowel tijdens de installatievergadering als op een later moment, na de installatievergadering.

(artikel 7, § 6, van het Gemeentedecreet, ingevoegd door artikel 4 van het wijzigingsdecreet)

2) Afstand van mandaat

Indien een verkozen gemeenteraadslid voor zijn installatie afstand wil doen van zijn mandaat, brengt die hiervan de voorzitter van de gemeenteraad op de hoogte, in plaats van de gemeentesecretaris. Dit betekent in concreto dat, indien men afstand wenst te doen voor het mandaat ingeval van een algehele vernieuwing, de uittredende voorzitter op de hoogte zal moeten worden gebracht. Gebeurt dit tijdens de legislatuur, moet uiteraard de voorzitter van de gemeenteraad op de hoogte worden gebracht.

(artikel 9 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 6 van het wijzigingsdecreet)

3) Verhinderung

Specifiek voor gemeenteraadsleden werden er twee bijkomende gevallen van verhindering voorzien.

Een gemeenteraadslid dat lid is van de Europese Commissie kan zich laten verhinderen voor zover het gemeenteraadslid hier uitdrukkelijk om verzoekt. De verhindering duurt zolang het gemeenteraadslid het mandaat van lid van de Europese Commissie uitoefent. Op die manier kan de mandataris zich volledig wijden aan dit mandaat binnen de Europese Commissie.

(artikel 14 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 11 van het wijzigingsdecreet)

Het gemeenteraadslid dat geschorst is op grond van artikel 85quater, § 2, van de Gemeentekieswet, gecoördineerd op 4 augustus 1932, (vervalvenverklaring bij schending van het decreet van 7 mei 2004 houdende regeling van de controle van de verkiezingsuitgaven en de herkomst van de geldmiddelen) is van rechtswege verhinderd. Het Gemeentedecreet werd in die zin gewijzigd om uitvoering te geven aan de aanbeveling van de Vlaamse Controlecommissie voor Verkiezingsuitgaven. In de oude regeling was er immers slechts sprake van één sanctie, met name de vervallenverklaring. Maar deze sanctie stond vaak niet in verhouding tot de doorgaans beperkte schending van de regelgeving inzake de verkiezingsuitgaven. Ook als de schending vaststond, werd meestal geen sanctie uitgesproken om billijkheidsredenen. Door deze wijziging heeft de Raad voor Verkiezingsbetwistingen nu de mogelijkheid om een mildere straf op te leggen in de vorm van een verhindering.

(artikel 14 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 7 van het decreet van 30 april 2009)

4) Presentiegeld

Tot voor de wijziging door het wijzigingsdecreet had de gemeenteraad de mogelijkheid over te gaan tot een aanvulling van het presentiegeld met het bedrag ter compensatie van het inkomensverlies dat de mandataris lijdt.

Ingevolge de wijziging aan dat artikel wordt de gemeente nu, naast de aanvulling van het presentiegeld, verplicht om over te gaan tot een vermindering van het presentiegeld op de wijze bepaald door de Vlaamse Regering. Het is enkel de gemeentesecretaris die moet nagaan of aan de voorwaarden is voldaan. Eens aan de voorwaarden is voldaan, moet de gemeente optreden. Het gemeentebestuur heeft hier geen appreciatiebevoegdheid in.

(artikel 17 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 13 van het wijzigingsdecreet)

5) Eretitels

Er wordt nu expliciet opgenomen in het Gemeentedecreet dat de gemeenteraad de eretitels toekent aan de gemeenteraadsleden.

(artikel 17, § 4, van het Gemeentedecreet, ingevoegd door artikel 13 van het wijzigingsdecreet)

1.1.3. Specifiek voor het college van burgemeester en schepenen

1) Samenstelling college

Als het college uit personen van hetzelfde geslacht bestaat, moet de procedure ingeschreven in artikel 44, § 4, van het Gemeentedecreet (het college moet bestaan uit personen van verschillend geslacht), niet alleen een oplossing geven voor artikel 45, § 3, van het Gemeentedecreet (afzonderlijke verkiezing van de schepenen), maar ook voor artikel 45, § 1, van het Gemeentedecreet (verkiezing schepenen op basis van een gezamenlijke akte van voordracht).

(artikel 44, § 4, van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 30 van het wijzigingsdecreet)

2) Onverenigbaarheden

Artikel 12, § 3, van het Gemeentedecreet wordt van overeenkomstige toepassing gemaakt op leden van het college. Ingevolge dit artikel zal de schepen die, ondanks het feit dat hij kennis heeft van de oorzaak van het verval (i.e. de onverenigbaarheid), zijn mandaat blijft uitoefenen, strafbaar zijn.

(artikel 47 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 32 van het wijzigingsdecreet)

3) Openvallen van het schepenmandaat

Ingeval een schepen zijn mandaat niet aanvaardt, van zijn mandaat vervallen wordt verklaard, als verhinderd wordt beschouwd, afgezet of geschorst is, ontslag heeft genomen of overleden is, werd er overgegaan tot een nieuwe verkiezing van een schepen binnen de twee maanden na het openvallen van het mandaat. Nu wordt er een regeling voorzien voor het geval binnen de twee maanden na het openvallen van mandaat en voor de overhandiging van de akte van voordracht, een bijkomend schepenmandaat openvalt. In beide gevallen kan op de akte van voordracht bepaald worden dat een of meer nieuw verkozen schepenen de rang innemen van degenen die ze vervangen.

(artikel 50, § 1, tweede en derde lid, van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 35 van het wijzigingsdecreet)

1.2. Werking

1.2.1. De gemeenteraad

1) Agenda

— Er wordt nu systematisch gesproken over een « toegelicht voorstel van beslissing » en dit in plaats van een toelichtende nota en de voorstellen van beslissing. Hierdoor worden de mogelijkheden eigenlijk uitgebreid. Voorheen moesten er twee aparte stukken (de toelichtende nota en het voorstel van beslissing) opgesteld worden. Nu kan men nog steeds twee aparte stukken indienen maar men kan ook gewoon één stuk inleveren. In dit laatste geval dient men bij het ontwerp van beslissing ook ineens de grondige motivering bij te voegen.

— Indien de gemeenteraad wordt bijeengeroepen op verzoek van een derde van de zittinghebbende leden of van het college, moet er nu voor elk punt op die agenda een toegelicht voorstel van beslissing aan de gemeentesecretaris bezorgd worden. De gemeentesecretaris bezorgt dit dan op zijn beurt aan de voorzitter van de gemeenteraad.

(artikel 20 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 15 van het wijzigingsdecreet)

— In spoedeisende gevallen moet de agenda 24 uur nadat hij is vastgesteld en uiterlijk voor de aanvang van de vergadering openbaar gemaakt worden op het gemeentehuis zodat het publiek ervan kan kennisnemen op elk moment. De spoedeisendheid moet gemotiveerd worden maar kan niet ingeroepen worden wanneer deze het gevolg is van nalatigheid van het bestuur.

(artikel 23 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 18 van het wijzigingsdecreet)

2) Vragen

Er wordt nu duidelijk bepaald dat gemeenteraadsleden die (mondelijke en schriftelijke) vragen stellen aan de burgemeester en aan het college, niet verplicht zijn een toegelicht voorstel van beslissing te voegen bij de vraag. Hierdoor wordt afbreuk aan het vragenrecht en misbruik van deze bepaling vermeden. Vragen kunnen immers niet gelijkgeschakeld worden met de normale agendapunten.

(artikel 32 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 23 van het wijzigingsdecreet)

3) Vergadering

— De gemeenteraad kan, ongeacht het aantal aanwezige leden, reeds op geldige wijze beraadslagen en beslissen als de gemeenteraad een eerste maal werd bijeengeroepen zonder dat het vereiste aantal leden aanwezig is en als er een tweede oproeping is gebeurd. Er kan uiteraard, zoals dit al gold voor het wijzigingsdecreet, enkel beraadslaagd en beslist worden over onderwerpen die voor de tweede maal (voorheen derde maal) op de agenda voorkomen. Het zijn echter de gewone termijnen van oproeping die nu van toepassing zijn.

(artikel 26 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 19 van het wijzigingsdecreet)

— Als tijdens de besloten vergadering blijkt dat de behandeling van een punt in openbare vergadering moet worden behandeld, zijn er twee mogelijkheden. Ofwel is er geen dringende noodzakelijkheid en wordt dit punt opgenomen op de agenda van de eerstvolgende gemeenteraad, ofwel is er wel sprake van dringende noodzakelijkheid en kan de besloten vergadering enkel met dat doel onderbroken worden.

(artikel 28 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 21 van het wijzigingsdecreet)

— Voor elke benoeming tot ambten, elke contractuele aanstelling, elke verkiezing en elke voordracht van kandidaten, wordt tot een afzonderlijke stemming overgegaan. De regeling met betrekking tot de stemming wordt aangepast.

(artikel 36 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 26 van het wijzigingsdecreet)

4) Notulering

— Als de gemeenteraad bij spoedeisendheid werd samengeroepen, kan de gemeenteraad beslissen om opmerkingen over de notulen toe te laten op de eerste daaropvolgende vergadering.

(artikel 33 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 24 van het wijzigingsdecreet)

- Als de gemeenteraad het wenselijk acht, worden de notulen staande de vergadering opgemaakt en door de meerderheid van de aanwezige gemeenteraadsleden en de gemeentesecretaris ondertekend. Deze bepaling bewijst zijn nut onder meer op het einde van de bestuursperiode. In andere gevallen zal deze bepaling minder nut hebben aangezien beslissingen uitvoerbaar zijn ook al zijn de notulen nog niet beschikbaar.

(artikel 33 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 24 van het wijzigingsdecreet)

5) Verbodsbepalingen

De wijzigingen op dit vlak zijn drieledig.

Enerzijds is er een wijziging op het vlak van de verbodsbepaling om deel te nemen aan de beraadslaging of de stemming als deze betrekking heeft op aangelegenheden waarin het gemeenteraadslid een rechtstreeks belang heeft (artikel 27, § 1, eerste lid, 1°, van het Gemeentedecreet). Ten eerste wordt hier een uitzondering op voorzien, namelijk indien het gaat om de verkiezing van de leden voor de raad voor maatschappelijk welzijn (artikel 11, § 2, van het OCMW-decreet). In dit geval kunnen raadsleden stemmen ten gunste van een bloed- of aanverwant. Ten tweede wordt nu ook een anomalie rechtgezet en wordt bepaald dat het verbod niet verder strekt tot bloed- en aanverwanten tot en met de tweede graad als het gaat om ontslagen. Het begrip « ontslagen » moet in dit geval ruim geïnterpreteerd worden. Zo valt hier bijvoorbeeld onder : het ontslag van een contractueel personeelslid, het ontslag van ambtswege als tuchtsanctie, ... In dezelfde zin moeten ook de andere begrippen ruim geïnterpreteerd worden. Onder schorsing kan bijvoorbeeld worden begrepen : de preventieve schorsing als ordemaatregel, de schorsing ten gevolge van een tuchtsanctie,...

In dit verband wordt nogmaals de juiste draagwijdte benadrukt van de woorden « verboden om deel te nemen aan de beraadslaging of de stemming ». Dit impliceert dat het gemeenteraadslid niet tegenwoordig mag zijn bij een besloten vergadering en de vergadering dus dient te verlaten. Het gemeenteraadslid kan echter wel, in geval het gaat om een openbare vergadering, plaatsnemen in het publiek.

Anderzijds is het voor een gemeenteraadslid nog steeds verboden een overeenkomst te sluiten, rechtstreeks of onrechtstreeks, of deel te nemen aan een opdracht voor aanneming van werken, leveringen of diensten, verkoop of aankoop ten behoeve van de gemeente of een gemeentelijk extern verzelfstandigd agentschap. De woorden « ten behoeve » sluiten getrapte structuren uit waardoor bijvoorbeeld onderaanneming uitgesloten worden. Op deze verbodsbepaling zijn er nu echter twee uitzonderingen. De eerste uitzondering is in geval van een schenking aan de gemeente of een gemeentelijk extern verzelfstandigd agentschap. De tweede uitzondering is in de gevallen waarbij het gemeenteraadslid een beroep doet op een dienstverlening, aangeboden door de gemeente of door een gemeentelijk extern verzelfstandigd agentschap, en ten gevolge hiervan een overeenkomst aangaat. Hieronder wordt bijvoorbeeld begrepen : strijkateliers, kinderopvang,...

Daarnaast wordt nu ook bepaald dat, indien een gemeenteraadslid zich bevindt in het geval van een verbodsbepaling om deel te nemen aan de bespreking of de stemming, het nu een verplichting is om dat punt tijdens de vergadering te behandelen. De vergadering kan niet gesloten worden vooraleer er over dit punt een beslissing is genomen door hetzij het punt effectief te behandelen en er een uitspraak over te doen, hetzij te beslissen om dit punt uit te stellen.

(artikel 27 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 20 van het wijzigingsdecreet)

6) Rechten en plichten

- Zowel de gemeenteraadsleden als alle andere personen die krachtens de wet of het decreet de besloten vergadering van de gemeenteraad bijwonen, zijn verplicht tot geheimhouding. Onder deze andere personen worden bijvoorbeeld begrepen : een vertrouwenspersoon, de financieel beheerder, de gemeentesecretaris,...

(artikel 30 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 22 van het wijzigingsdecreet)

- Het inzage- en bezoekrecht van de gemeenteraadsleden wordt uitgebreid tot de autonome gemeentebedrijven van de gemeente.

(artikel 30 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 22 van het wijzigingsdecreet)

7) Commissies

De evenredige verdeling van de mandaten over de fracties wordt gewijzigd. De mandaten in iedere commissie worden nog steeds evenredig verdeeld over de fracties waaruit de gemeenteraad is samengesteld. De gemeenteraad bepaalt nu echter per gemeenteraadcommissie het aantal leden alsook de wijze van waarop de evenredigheid wordt berekend (systeem D'Hondt, Imperiali of Niemeyer). Deze berekeningswijze geldt voor iedere samen te stellen gemeenteraadcommissie. Er wordt wel gesteld dat deze berekeningswijze in elk geval vereist dat de som van het aantal mandaten dat toekomt aan de fracties waarvan leden deel uitmaken van het college steeds hoger is dan de som van het aantal mandaten dat toekomt aan de andere fracties. Indien na toepassing van dit systeem blijkt dat de bestuursmeerderheid in de gemeenteraad geen meerderheid meer heeft in de commissie, dan moet dit gecorrigeerd worden volgens de door de gemeenteraad bepaalde regels. Elke fractie wijst nog steeds de mandaten toe op basis van een akte van voordracht en uiteraard binnen de perken van het aantal mandaten dat haar volgens de berekeningswijze toekomen. De fracties bepalen dus zelf welke gemeenteraadsleden zitting hebben in de gemeenteraadcommissie. Als de voorzitter van de gemeenteraad echter voordrachten ontvangt voor meer kandidaten dan er mandaten zijn voor een fractie, worden de mandaten toegewezen volgens de volgorde van voorkomen op de akte van voordracht. Als twee of meer fracties eenzelfde aantal gemeenteraadsleden heeft, worden de mandaten toegewezen volgens de volgorde van toewijzing van de mandaten in de gemeenteraad.

Er wordt nog steeds vastgehouden aan de bepaling dat een fractie wordt geacht eenzelfde aantal leden in de commissie te behouden tot de eerstvolgende vernieuwing van de gemeenteraad. Er wordt eveneens vastgehouden aan de regel dat het verlaten van de oorspronkelijke fractie niet mag beloofd worden. Iemand die zijn fractie verlaat, zal door deze regeling hier geen voordeel bij hebben. De fractie die verlaten werd zal hier later geen nadeel van ondervinden. Zij behoudt immers het oorspronkelijk aantal leden in de commissie. De verklaring moet blijken hetzij uit de notulen van de vergadering waarop de betrokkene mondeling meedeelde niet langer tot zijn fractie te behoren, hetzij uit een brief, fax, e-mail e.d. van de betrokkene aan de gemeente, waarvan akte werd genomen op de gemeenteraad. Aldus dient een melding van de betrokkene dat hij toetreedt of toegetroeden is tot een andere lijst of partij te worden verstaan als dat hij niet langer tot zijn fractie wil behoren.

(Artikel 39 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 27 van het wijzigingsdecreet)

8) Huishoudelijk reglement

Artikel 40 van het Gemeentedecreet geeft een niet-limitatieve opsomming van de bepalingen die moeten worden opgenomen in het huishoudelijk reglement. Er worden een aantal punten toegevoegd aan deze lijst. Deze toevoegingen zijn meestal een logische gevolgtrekking van andere bepalingen in het Gemeentedecreet die er ofwel al in vermeld waren ofwel toegevoegd werden door het wijzigingsdecreet. Zo moeten de volgende punten bijkomend worden opgenomen :

- de wijze van bezorgen van het meerjarenplan, de wijzigingen aan het meerjarenplan, het budget, de budgetwijzigingen en de jaarrekening aan de gemeenteraadsleden;
- de wijze waarop en de persoon door wie de stukken als vermeld in artikel 182 van het Gemeentedecreet worden ondertekend;
- de nadere voorwaarden waaronder het recht om verzoekschriften in te dienen wordt uitgeoefend en de wijze waarop de verzoekschriften worden behandeld;
- de wijze van het ter kennis brengen van de beslissingen vermeld in artikel 51 van het Gemeentedecreet (met andere woorden de notulen van het college).

(artikel 40 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 28 van het wijzigingsdecreet)

1.2.2. Het college van burgemeester en schepenen

1) Notulering

De bepaling dat de notulen onverwijld worden bezorgd, wordt geschrapt. Er wordt nu bepaald dat de notulen uiterlijk op dezelfde dag als de vergadering van het college volgend op de vergadering van het college waarop de notulen werden goedgekeurd, worden verstuurd aan de gemeenteraadsleden en dit op de wijze die bepaald is in het huishoudelijk reglement.

(artikel 51 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 36 van het wijzigingsdecreet)

De wijze van het ter kennis brengen van de beslissingen, vermeld in artikel 51 van het Gemeentedecreet, wordt bepaald door de gemeenteraad. Deze bevoegdheid kan niet gedelegeerd worden aan het college.

(artikel 43, § 2, 21°, van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 29 van het wijzigingsdecreet)

2) Aanwezigheid secretaris OCMW

De secretaris van het OCMW kan, als de voorzitter van de raad voor maatschappelijk dit wenst, op de vergaderingen van het college aanwezig zijn gedurende de bespreking van de punten waarvoor overeenkomstig artikel 270 van het OCMW-decreet advies moet worden ingewonnen. Artikel 270 van het OCMW-decreet bevat immers een lijst met aangelegenheden waarover de raad voor maatschappelijk welzijn alleen kan beslissen als ze vooraf voor advies zijn voorgelegd aan het college. Dit artikel 270 van het OCMW-decreet treedt eveneens in werking op 1 juli 2009.

(artikel 51 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 36 van het wijzigingsdecreet)

3) Deontologische code

Het college kan nog steeds, indien dit gewenst is, beslissen om zelf een deontologische code aan te nemen die minstens de deontologische code, zoals aangenomen door de gemeenteraad, omvat. Als het college zelf geen deontologische code heeft aangenomen, is deze van de gemeenteraad van rechtswege van toepassing.

(artikel 56 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 37 van het wijzigingsdecreet)

1.3. Wijze van berekening van termijnen

Eenzijds is het zo dat voor de berekening van de termijn, naast de wettelijke feestdagen, ook rekening moet gehouden worden met de decretale feestdagen.

Anderzijds is het zo dat, indien er geen akte of gebeurtenis is die de termijn doet ingaan, de termijn wordt berekend door terug te tellen vanaf de gebeurtenis die de termijn doet eindigen en dat de dag van de gebeurtenis die de termijn doet eindigen, niet in de termijn inbegrepen is. De termijn wordt dus met één dag verlengd. De dag van de verzending (i.e. per post) is ook nog altijd niet in de termijn begrepen. De dag van de bezorging (i.e. per e-mail of per bode) is wel begrepen in de termijn.

Dit kan best geïllustreerd worden aan de hand van een voorbeeld. Overeenkomstig artikel 21 van het Gemeentedecreet moet de oproeping in principe ten minste acht dagen voor de dag van de vergadering aan het raadslid bezorgd. Dit houdt in dat, als er op woensdag 23 september 2009 een vergadering voorzien is, de oproeping bezorgd moet worden ten laatste op dinsdag 15 september 2009. Indien de agenda wordt verstuurd, zal dat voor 15 september 2009 moeten gebeuren. Overeenkomstig artikel 22 van het Gemeentedecreet kunnen gemeenteraadsleden uiterlijk vijf dagen voor de vergadering punten aan de agenda toevoegen. Dat wil dus zeggen dat de gemeenteraadsleden tot uiterlijk vrijdag 18 september 2009 agendapunten kunnen toevoegen.

(artikel 190 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 115 van het wijzigingsdecreet)

1.4. Akten

a) Notulen

In principe vermelden de notulen van de vergaderingen van de gemeenteraad hoe elk lid gestemd heeft. Hierop wordt, naast de bestaande uitzondering (in geval van geheime stemming), nu een uitzondering aan toegevoegd. Indien het namelijk gaat om beslissingen genomen met unanimiteit is het niet noodzakelijk dat er wordt vermeld hoe elk lid gestemd heeft.

(artikel 181 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 109 van het wijzigingsdecreet)

b) Ondertekeningsbevoegdheid

Er wordt nu bepaald dat beslissingen, akten, verslagen en brieven van de financieel beheerder door hem worden ondertekend als ze specifiek betrekking hebben op de aan hem toevertrouwde taken.

Worden er bevoegdheden toevertrouwd of gedelegeerd aan personeelsleden, dan wordt automatisch ook de bijhorende ondertekeningsbevoegdheid gedelegeerd. Er wordt gesproken over « toevertrouwde » bevoegdheden om op die manier ook de bevoegdheden te vatten die zij door of krachtens de wet of het decreet hebben. Op die manier wordt vermeden dat bepaalde besturen vergeten de ondertekeningsbevoegdheid toe te kennen aan deze personeelsleden en op die manier een soepele werking belemmeren. De voorheen vermelde bepaling opgenomen in artikel 182, § 3, van het Gemeentedecreet, valt dus onder die regeling.

Ingevolge de rechtspraak inzake de fiscale dwangbevelen, was het nodig een wijziging door te voeren inzake de ondertekening van deze dwangbevelen. Er wordt nu bepaald dat het dwangbevel, uitgevaardigd voor de invordering van schuldvorderingen, ondertekend wordt door de financieel beheerder en dit met behoud van de ondertekeningsbevoegdheid inzake de uitvoerbaarverklaring.

(artikel 182, § 3, van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 110 van het wijzigingsdecreet)

Aangezien er onduidelijkheid heerste over de ondertekeningsbevoegdheid van briefwisseling van de gemeente aan de toezichhoudende overheid, is het nuttig hier nadere toelichting over te geven.

Ingeval van toepassing van artikel 252 van het Gemeentedecreet, met name de lijstbesluiten die betrekking hebben op de besluiten van de gemeenteraad, is artikel 182, § 1, van het Gemeentedecreet van toepassing. Derhalve is het zo dat de brief waarin die besluiten zijn samengevat, ondertekend moeten worden door de voorzitter van de gemeenteraad en de gemeentesecretaris.

De besluiten en de briefwisseling met betrekking tot de gemeenteraad die in het kader van de toezichtsregeling overeenkomstig artikel 253 van het Gemeentedecreet aan de provinciegouverneur worden verstuurd, moeten ook ondertekend worden door de voorzitter van de gemeenteraad en de gemeentesecretaris (artikel 182, § 1, van het Gemeentedecreet). Volledigheidshalve kan ook opgemerkt worden dat de besluiten van het college van burgemeester en schepenen, zoals vermeld in artikel 253, § 1, 5°, van het Gemeentedecreet, ondertekend moeten worden door de burgemeester en de gemeentesecretaris ingevolge artikel 182, § 2, van het Gemeentedecreet. Ook de briefwisseling die ermee gepaard gaat, valt onder de bepaling van artikel 182, § 2, van het Gemeentedecreet.

Indien in het kader van artikel 255 van het Gemeentedecreet het dossier wordt opgevraagd, moet de briefwisseling, waarmee het dossier wordt bezorgd en er desgevallend inlichtingen worden verschaft, ondertekend worden door de voorzitter van de gemeenteraad en de gemeentesecretaris indien het een besluit betreft dat tot de bevoegdheid behoort van de gemeenteraad. Indien het een ander besluit betreft, wordt de briefwisseling ondertekend door de burgemeester en de gemeentesecretaris, en dit overeenkomstig artikel 182, § 2 en § 4, van het Gemeentedecreet, behoudens wanneer het hierboven uiteengezette artikel 182, § 3, van het Gemeentedecreet van toepassing is.

Ook de besluiten van de gemeenteraad tot handhaving van een door de provinciegouverneur geschorst besluit (artikel 256 van het Gemeentedecreet) moeten door de voorzitter van de gemeenteraad en de gemeentesecretaris ondertekend worden.

(artikel 182 van het Gemeentedecreet)

c) Delegatie ondertekeningsbevoegdheid

Zowel de burgemeester, de gemeentesecretaris als de voorzitter van de gemeenteraad kunnen hun bevoegdheid tot ondertekening (of tot medeondertekening) delegeren tenzij deze bevoegdheid betrekking heeft op de ondertekening van de notulen.

(artikelen 183, 183*bis* en 184 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door de artikelen 111, 112 en 113 van het wijzigingsdecreet)

d) Briefwisseling aan de gemeente

De briefwisseling aan de gemeente wordt nu « geacht » te zijn gericht aan het college. Het is immers wenselijk dat, bijvoorbeeld in het kader van een gerechtelijke procedure, verkeerd gerichte briefwisseling niet beschouwd wordt als zijnde niet bestaand.

De briefwisseling wordt, behalve bij andersluidende beslissing, verstuurd naar het gemeentehuis. Met briefwisseling wordt ook bedoeld een e-mail of een fax, maar bijvoorbeeld niet reclame, sms of spam.

Het is ook aanbevelenswaardig dat de gemeente op haar website het adres van de zetel duidelijk vermeldt. Het is een verplichting en het getuigt eveneens van de nodige hoffelijkheid dat het adres van de zetel wordt vermeld op de uitgaande briefwisseling. Dit geldt ook voor de elektronische briefwisseling.

Er wordt uiteraard nog steeds een register van ingaande en uitgaande briefwisseling van welke aard ook aangelegd.

(artikel 189 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 114 van het wijzigingsdecreet)

1.5. Bevoegdheden

1.5.1. De gemeenteraad

Artikel 43, § 2, van het Gemeentedecreet, dat een opsomming bevat van de niet-delegeerbare bevoegdheden van de gemeenteraad, werd volledig herschreven.

Hieronder volgt een opsomming van daarin gewijzigde bepalingen. De volgende bevoegdheden kunnen dus niet toevertrouwd worden aan het college :

a) het vaststellen van de geconsolideerde jaarrekening

(artikel 43, § 2, 3°, van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 29 van het wijzigingsdecreet)

b) de aanduiding in het organogram van de functies waaraan het lidmaatschap van het managementteam is gekoppeld (dit wordt explicieter opgenomen)

(Deze bepaling moet samen worden gelezen met de artikelen 43, § 2, 7°, en 57, § 3, 2°, van het Gemeentedecreet).

Voor een uitvoerige uiteenzetting met betrekking tot de verdeling van bevoegdheden tussen het college en de gemeenteraad, kan verwezen worden naar punt 1.5.2.b), punt 2.11. en punt 2.12.

(artikel 43, § 2, 4°, van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 29 van het wijzigingsdecreet)

c) het aanstellen en het ontslaan van de ombudsman, alsook de sanctie- of tuchtbevoegdheid naargelang het geval. Met de ombudsman wordt bedoeld de persoon die aan het hoofd staat van de ombudsdienst.

Verdere toelichting met betrekking tot dit punt is terug te vinden in punt 4.1. en in punt 2.18.

(artikel 43, § 2, 7°, van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 29 van het wijzigingsdecreet)

d) het goedkeuren van « het algemene kader van » het intern controlesysteem

Deze aanpassing (invoeving van het begrip « algemene kader ») volgt uit de aanpassing van artikel 100 van het Gemeentedecreet.

(artikel 43, § 2, 8°, van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 29 van het wijzigingsdecreet)

e) het vaststellen van wat onder het begrip dagelijks bestuur moet worden begrepen

Vóór de wijziging was het zo dat de gemeenteraad moest vaststellen enerzijds wat begrepen werd onder dagelijks bestuur in de zin van artikel 159 van het Gemeentedecreet en anderzijds welke opdrachten, leveringen en diensten beschouwd kunnen worden als opdrachten van dagelijks bestuur. Nu wordt er gekozen om enkel met het begrip dagelijks bestuur te werken.

(artikel 43, § 2, 9°, van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 29 van het wijzigingsdecreet)

f) de beslissingen die de wet, het decreet of het uitvoeringsbesluit uitdrukkelijk aan de gemeenteraad voorbehoudt

In het algemeen kan men, betreffende deze bepaling en betreffende artikel 43, § 2, 1°, van het Gemeentedecreet, stellen dat een toegewezen bevoegdheid een bevoegdheid is die men aan een bepaald orgaan geeft. Ze is uitdrukkelijk toegewezen als men uitdrukkelijk stelt dat dit orgaan bevoegd is. Ze kan ook stilzwijgend zijn toegewezen doordat gewoon de rechtspersoon (de gemeente) werd aangeduid. Ingevolge de volheid van bevoegdheid komt de bevoegdheid dan toe aan de gemeenteraad. Een voorbehouden bevoegdheid is dan een bevoegdheid, waarvoor in de tekst is gesteld dat ze niet verder kan worden gedelegeerd.

(artikel 43, § 2, 10°, van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 29 van het wijzigingsdecreet)

g) Het stellen van daden van beschikking met betrekking tot onroerende goederen behalve voor zover de verrichting nominatief in het vastgestelde budget is opgenomen

Voorheen was de regeling hieromtrent anders.

Deze bepaling moet samen gelezen worden met artikel 57, § 3, 8°, van het Gemeentedecreet.

Behoren tot de voorbehouden bevoegdheid van de gemeenteraad :

— daden van beschikking met betrekking tot onroerende goederen behalve als de verrichting nominatief in het vastgestelde budget werd opgenomen

Behoren tot de bevoegdheid van het college :

— daden van beschikking met betrekking tot onroerende goederen waarbij de verrichting nominatief in het vastgestelde budget werd opgenomen (met uitzondering van een dading);

— daden van beschikking met betrekking tot roerende goederen (met uitzondering van een dading).

(artikel 43, § 2, 12°, van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 29 van het wijzigingsdecreet)

h) het aangaan van dadingen

(artikel 43, § 2, 19°, van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 29 van het wijzigingsdecreet)

i) het vaststellen van de machtiging tot het heffen van de retributies en de voorwaarden ervan

Door deze aanvulling van artikel 43, § 2, 15°, van het Gemeentedecreet wordt de voorbehouden bevoegdheid van de gemeenteraad inzake het vaststellen van retributies versoepeld, zodanig dat de gemeenteraad nog enkel zelf moet beslissen over het kader en de bijzonderste voorwaarden van de retributie. Dat houdt onder meer de aanduiding van degene die de retributie verschuldigd is in, voor zover dat niet als vanzelfsprekend volgt uit de aard van de retributie, en de eventuele vaststelling van vrijstellingen of verminderingen.

Het vaststellen van het tarief zelf en de bepaling van de wijze van inning kunnen voortaan aan het college worden gedelegeerd. Dat kan op zijn beurt, indien gewenst, verder delegeren. Hierdoor kan op een vlottere manier worden ingespeeld op veranderende omstandigheden, bijvoorbeeld bij het vaststellen van de prijs van toegangstickets of van consumpties. Deze versoepelde werking past binnen de uitgangspunten van het Gemeentedecreet maar sluit ook aan bij de wijze waarop retributies door de federale en de gewestelijke overheden worden vastgesteld. Ook daar beperkt het wetgevend orgaan zich tot het verlenen van de machtiging en het uittekenen van het kader terwijl het uitvoerend orgaan zorgt voor de bepaling van de concrete bijzonderheden.

(artikel 43, § 2, 15°, van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 29 van het wijzigingsdecreet)

j) de bevoegdheden vermeld in artikel 81, § 2, eerste lid, van het Gemeentedecreet

Uit dit artikel 81, § 2, eerste lid, van het Gemeentedecreet volgt dat de gemeenteraad een waarnemend (adjunct-)gemeentesecretaris of een waarnemend financieel beheerder kan aanstellen om de (adjunct-)gemeentesecretaris of de financieel beheerder te vervangen.

(artikel 43, § 2, 18°, van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 29 van het wijzigingsdecreet)

k) de bevoegdheden van de gemeenteraad als vermeld in de artikelen 157, 159, § 3 en § 4, van het Gemeentedecreet

In artikel 157 van het Gemeentedecreet wordt bepaald dat de gemeenteraad, zonder voorafgaande budgetwijziging, kan beslissen over de uitgaven die door dwingende en onvoorziene omstandigheden vereist zijn.

In artikel 159, § 3 en § 4, van het Gemeentedecreet wordt bepaald dat de gemeenteraad de voorwaarden vaststelt waaronder het college het budgethouderschap kan delegeren.

(artikel 43, § 2, 20°, van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 29 van het wijzigingsdecreet)

l) de wijze van het ter kennis brengen van de beslissingen vermeld in artikel 51 van het Gemeentedecreet

Artikel 51 van het Gemeentedecreet betreft de notulen van het college. Meer toelichting hieromtrent is terug te vinden onder punt 1.2.2.

(artikel 43, § 2, 21°, van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 29 van het wijzigingsdecreet)

m) het aanstellen en het ontslaan van de leden van de raad van bestuur van een autonoom gemeentebedrijf, de goedkeuring van de jaarrekening en het budget van een autonoom gemeentebedrijf, de beslissing tot ontbinding en vereffening van een autonoom gemeentebedrijf en het aanstellen van de gemeentelijke vertegenwoordigers in de algemene vergadering van een extern verzelfstandigd agentschap in privaatrechtelijke vorm

(artikel 43, § 2, 22°, van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 29 van het wijzigingsdecreet)

n) het vaststellen van wat onder het begrip dagelijks personeelsbeheer wordt begrepen

Voor een nadere toelichting van deze bepaling kan verwezen naar punt 2.10.

(artikel 43, § 2, 23°, van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 29 van het wijzigingsdecreet)

o) de aan de gemeenteraad toegewezen bevoegdheden, vermeld in het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking

Gelet op de decretale grondslag voor de gemeenteraad om bepaalde van zijn bevoegdheden te delegeren, ingeschreven in paragraaf 1, is delegatie mogelijk van alle bevoegdheden die de gemeenteraad werden toegewezen, ook deze vermeld in andere wetten en decreten. De bevoegdheden die uitdrukkelijk zijn voorbehouden, werden reeds uitgesloten in artikel 43, § 2, 10°, van het Gemeentedecreet (zie punt 1.5.1. - f)). Enkel voor de uitdrukkelijk aan de gemeenteraad toegewezen bevoegdheden werd nog geen uitzondering voorzien op de mogelijkheid tot delegatie. Voor dat soort bevoegdheden ging de decreetgever er destijds, bij de totstandkoming van het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking, vanuit dat deze niet konden worden gedelegeerd, gezien er in de bestaande organieke regelgeving op dat moment geen algemene wetskrachtige regeling bestond van delegatie van bevoegdheden.

(artikel 43, § 2, 24°, van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 29 van het wijzigingsdecreet)

p) het nemen van besluiten waarbij de financiële lasten van de opgenomen leningen worden herschikt door die lasten te spreiden over een langere periode

Gezien de impact daarvan voor de toekomstige financiële ontwikkeling is het gewenst dat dit tot de bevoegdheid van de gemeenteraad behoort.

Dit artikel moet gelezen worden in samenhang met artikel 57, § 3, 14°, b), van het Gemeentedecreet. Schuldverschikkingen waarbij men binnen de looptijd van de lening blijft, bvb. wijziging van modaliteiten, kunnen tot de bevoegdheid van het college behoren. Indien de lasten worden gespreid over een langere periode dan oorspronkelijk voorzien, verkrijgt men weliswaar onmiddellijk zuurstof in de financiën maar de gevolgen komen pas op langere termijn tot uiting.

(artikel 43, § 2, 25°, van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 29 van het wijzigingsdecreet)

1.5.2. Het college van burgemeester en schepenen

Zowel artikel 57, § 3, als artikel 58 van het Gemeentedecreet werden herschreven ingevolge het wijzigingsdecreet. Het is wel nuttig op te merken dat de artikelen 57 en 58 van het Gemeentedecreet samen moeten gelezen worden.

Artikel 57, § 3, van het Gemeentedecreet betreft een opsomming van bevoegdheden van het college. Hieronder volgt een opsomming van de gewijzigde bepalingen. Zo is het college o.m. bevoegd voor :

a) de daden van beheer over de gemeentelijke inrichtingen en eigendommen, binnen de door de gemeenteraad « desgevallend » vastgestelde algemene regels

Alle daden van beheer behoren nog steeds, zoals voorheen, tot de bevoegdheid van het college maar het college moet ook nog altijd bij de uitoefening van die bevoegdheid rekening houden met de algemene regels die nu desgevallend door de gemeenteraad werden gesteld. Als er geen algemene regels door de gemeenteraad werden vastgesteld, heeft het college de volle vrijheid en kan ze zelf regels vaststellen. Het college moet dus handelen met respect voor de algemene richtlijnen die het van de gemeenteraad gekregen heeft. Maar het is wel zo dat de gemeenteraad, door het stellen van de algemene regels, nooit de bevoegdheid naar zich toe kan trekken. De gemeenteraad heeft dus niet het recht om de draagwijdte van artikel 57, § 3, 1°, van het Gemeentedecreet uit te hollen. Het is niet de bedoeling dat de gemeenteraad bepaalde daden van beheer voor zich kan houden (tenzij uitdrukkelijk aan de gemeenteraad toegewezen in het decreet). Enkele voorbeelden van een algemene regel zijn het bepalen van een verbod om te verhuren voor meer dan zes jaar, van tarieven van verhuur, van de wijze van verhuren van een sporthal.

Dat het college de daden van beheer kan stellen sluit trouwens naadloos aan bij het budgethouderschap. Het college is immers hoofdbudgethouder.

(artikel 57, § 3, 1°, van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 38 van het wijzigingsdecreet)

b) het aanstellen en het ontslaan van het personeel, alsook de sanctie- en tuchtbevoegdheid ten aanzien van het personeel, onverminderd de bevoegdheid van de gemeenteraad overeenkomstig artikel 43, § 2, 7°, van het Gemeentedecreet en artikel 96, uitgezonderd het derde lid, van het Gemeentedecreet en de gevallen waarin die bevoegdheid door of krachtens de wet of het decreet aan de gemeenteraad is opgedragen

De vernieuwing hierbij is dat er twee bijkomende uitzonderingen worden opgenomen. Het college heeft nu ook geen bevoegdheid in geval van toepassing van artikel 96 (met uitzondering van het derde lid) en in de gevallen waarin de bevoegdheid aan de gemeenteraad is opgedragen.

Deze bepaling moet samen worden gelezen met de artikelen 43, § 2, 4° en 7°, en 96 van het Gemeentedecreet.

Voor een nadere toelichting van deze bepaling kan verwezen worden naar de toelichting onder punt 1.5.1.b), punt 2.11. en punt 2.12.

(artikel 57, § 3, 2°, van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 38 van het wijzigingsdecreet)

c) de vaststelling van de wijze van gunning en de voorwaarden van overheidsopdrachten als het gaat om een opdracht die past binnen het begrip dagelijks bestuur vermeld in artikel 43, § 2, 9°, van het Gemeentedecreet

Artikel 43, § 2, 9°, van het Gemeentedecreet bepaalt dat het vaststellen van wat onder het begrip dagelijks bestuur moet worden begrepen een bevoegdheid betreft van de gemeenteraad die niet verder kan gedelegeerd worden.

(artikel 57, § 3, 5°, van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 38 van het wijzigingsdecreet)

d) beslissingen die de wet, het decreet of het uitvoeringsbesluit uitdrukkelijk aan het college voorbehoudt

In het algemeen kan worden gesteld dat een toegewezen bevoegdheid een bevoegdheid is die men aan een bepaald orgaan geeft. Een voorbehouden bevoegdheid is dan een bevoegdheid, waarvoor in de tekst is gesteld dat ze niet verder kan worden gedelegeerd.

Een voorbeeld van een voorbehouden bevoegdheid voor het college in een ander decreet is het volgende :

In artikel 4, § 5, van het decreet van 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van sommige personeelsleden van het gesubsidieerd onderwijs en de gesubsidieerde centra voor leerlingenbegeleiding is bepaald dat in het gesubsidieerd officieel onderwijs, ingericht door de gemeenten gelegen in het Vlaamse Gewest, het college bevoegd is voor de aanstelling, de vaste benoeming en het ontslag van personeelsleden evenals voor het toekennen van een afwezigheid, een verlof, een terbeschikkingstelling, een affectatie en een loopbaanonderbreking.

Hierbij werd voorts bepaald dat, in afwijking op artikelen 58, 86 en 106 van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, deze bevoegdheden niet kunnen uitgeoefend worden door de gemeentesecretaris. Dat betreft dus een voorbehouden bevoegdheid van het college.

(artikel 57, § 3, 7°, van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 38 van het wijzigingsdecreet)

e) het stellen van daden van beschikking ten eerste met betrekking tot roerende goederen en ten tweede met betrekking tot onroerende goederen voor zover de verrichting nominatief in het vastgestelde budget is opgenomen, met uitzondering telkens voor wat betreft het aangaan van de dadingen

Deze bepaling moet samen worden gelezen met de artikelen 43, § 2, 12°, en 43, § 2, 19°, van het Gemeentedecreet. Een uiteenzetting van dit punt is terug te vinden onder punt 1.5.1.g).

Het is eveneens van belang dit samen te lezen met artikel 183bis van het Gemeentedecreet (delegatie ondertekeningsbevoegdheid van de voorzitter van de gemeenteraad). Zo moet de voorzitter van de gemeenteraad niet zelf aanwezig zijn op een openbare verkoping, bij het verlijden van een akte voor een recht van opstal of erfpacht. Hij kan dit delegeren aan een gemeenteraadslid.

(artikel 57, § 3, 8°, van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 38 van het wijzigingsdecreet)

f) de vaststelling van de rooilijnen van de wegen, met inachtneming van de algemene plannen als dergelijke plannen bestaan

Hierbij kan voor alle duidelijkheid worden opgemerkt dat het vaststellen van de rooilijnplannen onder de bevoegdheid ressorteert van de gemeenteraad, op basis van de volheid van bevoegdheid van de gemeenteraad, en het vaststellen van de rooilijnen zelf tot de bevoegdheid van het college.

De in dit punt voorziene bepaling is steeds als een loutere uitvoeringsbevoegdheid van het college opgevat. Er wordt gesproken over vaststelling van de rooilijnen waarmee bedoeld wordt dat het college belast wordt de rooilijn als bouwlijn op individuele aanvraag aan te geven. Het college moet zich daarbij houden aan het rooiplan, dat tot de bevoegdheid behoort van de gemeenteraad.

Voor gewone gemeentewegen berust de bevoegdheid tot het vaststellen van de rooiplannen, zoals gesteld, bij de gemeenteraad.

Voor de buurtwegen berust deze bevoegdheid tot het vaststellen van de rooiplannen, mede gelet op het lex specialis beginsel, ingevolge artikel 27 en 28 van de buurtwegenwet van 10 april 1841, bij de deputatie, op voorstel van de gemeenteraad.

(artikel 57, § 3, 12°, van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 38 van het wijzigingsdecreet)

g) beslissingen die aan het advies, de machtiging of de goedkeuring van een toezichthoudende overheid onderworpen zijn

(artikel 57, § 3, 13°, van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 38 van het wijzigingsdecreet)

h) het nemen van besluiten voor het aangaan van leningen voor een periode langer dan één jaar

Hierbij dient opgemerkt te worden dat het opnemen van het leningsbedrag een bevoegdheid is van de financieel beheerder en dit in het kader van zijn thesauriebeheer. Het thesauriebeheer omvat bijvoorbeeld beleggingen op ten hoogste een jaar en het aangaan van kasfaciliteiten. Onder kasfaciliteiten dient eveneens verstaan te worden "leningen van minder of gelijk aan een jaar » (bv. kaskredieten, straight loans).

(artikel 57, § 3, 14°, van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 38 van het wijzigingsdecreet)

i) het nemen van besluiten waarbij de financiële lasten van de opgenomen leningen worden herschikt door die lasten te spreiden over een kortere of gelijke periode

Deze bepaling moet gelezen worden in samenhang met artikel 43, § 2, 25°, van het Gemeentedecreet.

Herschikkingen van leningen waardoor de aflossingstermijn toeneemt is een voorbehouden bevoegdheid van de gemeenteraad. Herschikkingen van leningen waardoor de aflossingstermijn afneemt is een toegewezen bevoegdheid van het college. Deze bevoegdheid wordt niet uitgesloten in artikel 58 van het Gemeentedecreet en kan derhalve worden gedelegeerd.

(artikel 57, § 3, 14°, van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 38 van het wijzigingsdecreet)

j) de vaste belegging van kapitalen voor een periode langer dan één jaar

Hier worden de beleggingen bedoeld die een vaste looptijd hebben van minimum een dag meer dan een volledig jaar of twaalf maanden (dus niet gekoppeld aan een boekjaar of een kalenderjaar). De beleggingen op minder dan één jaar of gelijk aan één jaar behoren tot het thesauriebeheer en gebeuren dus door de financieel beheerder.

(artikel 57, § 3, 15°, van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 38 van het wijzigingsdecreet)

k) het afsluiten van een afsprakennota, als vermeld in artikel 87 van het Gemeentedecreet

(artikel 57, § 3, 16°, van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 38 van het wijzigingsdecreet)

Artikel 58 van het Gemeentedecreet wordt terminologisch en inhoudelijk in overeenstemming gebracht met artikel 52 van het OCMW-decreet, evenwel met dit verschil dat de wijzigingen mutatis mutandis werden aangebracht en mede gelet op het feit dat een aantal bevoegdheden in dit verband toekomen aan de gemeenteraad en een aantal bevoegdheden toekomen aan het college.

De gemeentesecretaris krijgt uitdrukkelijk de bevoegdheid om alle aan hem gedelegeerde bevoegdheden eventueel te laten uitoefenen door de adjunct-gemeentesecretaris. Dit betreft bijvoorbeeld de eventuele bevoegdheid tot het aanstellen en ontslaan van personeelsleden. In dat geval wordt de adjunct-gemeentesecretaris meteen ook de bevoegde tuchtoverheid voor de betrokken personeelsleden. Deze toevoeging betreft uitsluitend de naar de gemeentesecretaris gedelegeerde bevoegdheden. In andere gevallen, bijvoorbeeld de bevoegdheid inzake het dagelijks personeelsbeheer die door het Gemeentedecreet rechtstreeks aan de gemeentesecretaris wordt toegewezen, bepaalt artikel 92 van het Gemeentedecreet expliciet dat de gemeentesecretaris de uitoefening van deze bevoegdheid kan toevertrouwen aan de leidinggevende personeelsleden, aangeduid in het organogram. Hier is dus ook een delegatie aan de adjunct-gemeentesecretaris mogelijk.

Voorts werd er ook een wijziging aangebracht die specifiek betrekking heeft op de gemeentelijke context. Zo is er een bevoegdheidsvoorbehoud ingevoegd ten aanzien van artikel 159, § 4, van het Gemeentedecreet in verband met de wijkcomités en burgerinitiatieven.

Eveneens wordt het niet nuttig geacht om ook de bevoegdheden inzake de vaststelling van de wijze van gunning en de voorwaarden van overheidsopdrachten als de opdracht nominatief in het vastgestelde budget is opgenomen en de gemeenteraad de wijze van gunning en de voorwaarden niet zelf heeft vastgesteld, nog langer van delegatie uit te sluiten. De herschikkingen van leningen waardoor de aflossingstermijn afneemt is een toegewezen bevoegdheid van het college. Deze bevoegdheid wordt niet uitgesloten van delegatie in artikel 58 van het Gemeentedecreet.

Voor een nadere toelichting over de relatie met het budgethouderschap, kan verwezen worden naar de uiteenzetting onder punt 3.2.1.

(artikel 58 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 39 van het wijzigingsdecreet)

1.6. Rechtspositie, tucht en aansprakelijkheid

a) Bepaling van de wedde van de burgemeester en schepenen

De bestaande regeling bevat de bepaling dat de wedde van de burgemeester wordt uitgedrukt als een percentage van de vergoeding van de leden van het Vlaams Parlement.

Deze formulering heeft blijkbaar tot een berekeningswijze geleid in het uitvoeringsbesluit van de Vlaamse Regering, dat aanleiding geeft tot zeer veel herberekeningen van de bedragen waarvan moet worden uitgegaan voor de betaling van de burgemeesters en schepenen. Dit wordt in de toekomst vermeden door een technische aanpassing in het Gemeentedecreet. Voortaan zal er sprake zijn, als uitgangspunt, van een percentage van de parlementaire vergoeding, met uitsluiting van de forfaitaire onkostenvergoeding, de eindejaarstoelage en het vakantiegeld. Ook het Besluit van de Vlaamse regering van 19 januari 2007 houdende het statuut van de lokale en de provinciale mandataris zal in die zin worden aangepast vooraleer de hier bedoelde wijziging van het Gemeentedecreet in werking zal treden.

(artikel 70, § 1, van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 44 van het wijzigingsdecreet)

b) Compensatie voor « inkomensverlies »

De bestaande tekst wordt op dit punt uitgebreid en verduidelijkt. Het toekennen van een compensatie voor sommige vormen van inkomensverlies door het opnemen van een uitvoerend mandaat is geen discretionaire bevoegdheid van de gemeenteraad. Als aan de voorwaarden is voldaan moet, op verzoek van betrokkene, ambtshalve worden overgegaan tot de gevraagde verhoging of verlaging van de wedde. Een aanvullende compensatie kan men alleen bekomen voor een inkomen dat men verliest zonder daar zelf voor te hebben gekozen : vb. compensatie van pensioenen waarvan de uitbetaling wordt geschorst door het aannemen van een mandaat is dus mogelijk; compensatie van het weddeverlies dat men zou leiden omdat men ervoor kiest tijdens de uitoefening van het openbaar mandaat een of andere vorm van loopbaanonderbreking te nemen is niet mogelijk. De hier bedoelde aanvullende compensatie is alleen mogelijk in gemeenten met minder dan 50.000 inwoners. Het maximumbedrag van de aanvullende compensatie mag tenslotte nooit meer bedragen dan de wedde die betrokkene als burgemeester of schepen zou krijgen in een gemeente van 50.000 inwoners.

(artikel 70, § 1, van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 44 van het wijzigingsdecreet)

c) De vervanger van een burgemeester of schepen krijgt (soms) de wedde (in andere gevallen van tijdelijke afwezigheid dan voorzien in de artikelen 48, 61 en 71 van het Gemeentedecreet)

De vervanger heeft in de bedoelde gevallen recht op een wedde als hij vervangt gedurende minstens dertig opeenvolgende dagen. De vervanger krijgt dan de wedde van de afwezige. De afwezige burgemeester of schepen verliest het recht op zijn wedde.

(artikel 70, § 1, van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 44 van het wijzigingsdecreet)

d) Cumulatieplafond

Om te bepalen of men het bestaande cumulatieplafond (1,5 maal het bedrag van de vergoeding van een lid van het Vlaams Parlement) al dan niet overschrijdt, werd er een limitatieve lijst opgenomen van de vergoedingen waar men moet mee rekening houden (parlementslid, provincieraadslid, OCMW-raadslid, lid van sommige bestuursorganen,...).

(artikel 70, § 4, van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 44 van het wijzigingsdecreet)

e) Bijstand voor een gehandicapte burgemeester of schepen

De regeling voor de gemeenteraadsleden werd hier overgenomen. De vertrouwenspersoon die bijstand verleent moet minstens 18 jaar oud zijn en legaal binnen de Europese Unie verblijven. De onverenigbaarheidsbepalingen die van toepassing zijn op de burgemeester of schepen, zijn ook van toepassing op de vertrouwenspersoon, met uitzondering van de onverenigbaarheidsbepalingen in verband met bloed- en aanverwantschap ten aanzien van de burgemeester of schepen met een handicap. De vertrouwenspersoon mag dus wel een nauwe verwant zijn van de mandataris met een handicap. De Raad voor Verkiezingsbetwistingen zal uitspraak doen over geschillen over de voorwaarden waaraan een vertrouwenspersoon moet voldoen en of de burgemeester of schepen voldoet aan de voorwaarden om beroep te kunnen doen op een vertrouwenspersoon. De vertrouwenspersoon heeft recht op dezelfde middelen als een gemeenteraadslid. Hij heeft ook dezelfde verplichtingen, bijvoorbeeld inzake geheimhouding, maar hij moet geen eed afleggen. Tenslotte bepaalt het nieuwe artikel 70bis van het Gemeentedecreet dat hij « voor elke vergadering » recht heeft op « presentiegeld onder dezelfde voorwaarden als een gemeenteraadslid ».

(nieuw artikel 70bis van het Gemeentedecreet, ingevoegd door artikel 45 van het wijzigingsdecreet)

f) Tucht mandatarissen

Er wordt uitdrukkelijk bepaald dat bij de schorsing of afzetting van een schepen, die tevens voorzitter is van het OCMW, hij tegelijkertijd ook geschorst of afgezet is als OCMW-voorzitter. Bij afzetting kan men gedurende twee jaar geen enkel lokaal uitvoerend mandaat meer uitoefenen (dus geen burgemeester, schepen, OCMW-voorzitter of OCMW-ondervoorzitter) en ook geen voorzitter van een gemeenteraad worden gedurende twee jaar.

(artikel 71 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 46 van het wijzigingsdecreet)

2. Personeel

2.1. Organogram van de gemeentelijke diensten

Aan de bestaande tekst van artikel 75 van het Gemeentedecreet, met de bepaling dat de gemeenteraad een organogram moet opstellen dat de organisatiestructuur van de gemeentelijke diensten en de gezagsverhoudingen aangeeft, werd nu toegevoegd dat de gemeenteraad in het organogram ook de functies moet aanduiden waaraan het lidmaatschap van het managementteam is verbonden. Dit is in zekere zin een herhaling van een overeenkomstige bepaling in artikel 96 van het Gemeentedecreet, waar ook al werd bepaald dat het managementteam niet alleen bestaat uit de gemeentesecretaris, in voorkomend geval de adjunct-gemeentesecretaris, en in ieder geval de financieel beheerder, maar ook uit de personeelsleden die andere functies vervullen waaraan het organogram het lidmaatschap van het managementteam verbindt.

(artikel 75 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 50 van het wijzigingsdecreet)

2.2. Samenwerking tussen de gemeente en het OCMW voor de uitoefening van de taken van gemeentesecretaris en van financieel beheerder

Het Gemeentedecreet bevatte al een algemene bepaling, in artikel 271, dat de gemeente en het OCMW beheersovereenkomsten kunnen sluiten, onder meer om beroep te kunnen doen op elkaars personeelsleden.

In artikel 76 van het Gemeentedecreet wordt voortaan in concreto bepaald in welke gevallen de gemeente een beroep kan doen op het OCMW voor het, al dan niet tijdelijk, uitoefenen door een OCMW-ambtenaar van de ambten van gemeentesecretaris of financieel beheerder.

In gemeenten met niet meer dan 20.000 inwoners kan, op basis van een beheersovereenkomst zoals vermeld in artikel 271 van het Gemeentedecreet, het ambt van gemeentesecretaris eventueel worden uitgeoefend door de OCMW-secretaris.

In gemeenten met meer dan 5.000 inwoners en ten hoogste 20.000 inwoners kan op dezelfde wijze eventueel het ambt van financieel beheerder worden uitgeoefend door de financieel beheerder van het OCMW.

Het gaat hier dus niet om het cumuleren van twee arbeidsbetrekkingen. De OCMW-secretaris of de financieel beheerder blijven in dienst van slechts één enkele werkgever (in dit geval het OCMW), en ontvangen slechts één enkele wedde. De mogelijkheid om te solliciteren voor meerdere betrekkingen van secretaris of financieel beheerder, bij meerdere besturen, wordt geregeld in artikel 80 van het Gemeentedecreet (zie verder).

Bij een overschrijding van de bevolkingsgrenzen voorzien in dit artikel, zijn er niet noodzakelijkerwijze gevolgen voor de gemeentesecretaris of de financieel beheerder die op dat ogenblik in functie zijn. Zij kunnen hun functie blijven uitoefenen, zoals voorheen, tot hun loopbaan of hun functie in die gemeente eindigt. Met het akkoord van betrokkene kan daarvan worden afgeweken.

(artikel 76 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 51 van het wijzigingsdecreet)

2.3. Diplomavrijstelling

Bij een vacature van een ambt van financieel beheerder worden de gewestelijk ontvangers voortaan vrijgesteld van de gemeentelijke diplomaverensten.

(artikel 76, § 4, laatste lid, van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 51 van het wijzigingsdecreet)

2.4. Daden van koophandel

De gemeentesecretaris en de financieel beheerder mochten, volgens het bestaande artikel 79 van het Gemeentedecreet, nooit, zelf of door een tussenpersoon, enige daad van koophandel stellen.

Bij een zeer strikte interpretatie van de tekst bleek dit voor problemen te kunnen zorgen. Voortaan wordt het strikte verbod opgeheven voor daden van koophandel in het kader van een voogdij, een curatele over onbekwamen of in het kader van opdrachten die in naam van de gemeente in private ondernemingen of verenigingen worden uitgevoerd.

(artikel 79 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 52 van het wijzigingsdecreet)

2.5. Uitbreiding van de cumulmogelijkheden van de gemeentesecretarissen en de financieel beheerders

De cumulatie van meerdere functies van secretaris of financieel beheerder bij gemeenten en OCMW's werd in de bestaande tekst van het Gemeentedecreet beperkt tot de cumulatie van uitsluitend deeltijdse functies. Deze beperking werd opgeheven. Voortaan is ook de cumulatie van voltijdse functies mogelijk.

Hier gaat het dus om zelfstandige functies die afzonderlijk moeten worden vacant verklaard en afzonderlijk ingevuld na een eigen wervingsprocedure per functie. Het « voorbehouden » van een cumulfunctie, zonder een « open » wervingsprocedure is dus niet mogelijk.

(artikel 80 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 53 van het wijzigingsdecreet)

2.6. De vervanging van de gemeentesecretaris en de financieel beheerder

De bestaande regeling bepaalde dat de gemeenteraad bevoegd was om een waarnemer aan te duiden bij afwezigheid of verhindering. In spoedeisende gevallen werd het college bevoegd gemaakt, mits bekrachtiging van de aanstelling door de gemeenteraad tijdens de eerstvolgende raadszitting.

Aan deze regeling wordt nu toegevoegd dat een « gewettigd » afwezige gemeentesecretaris of financieel beheerder tijdens de eerste drie dagen van zijn afwezigheid ook eventueel zelf een vervanger kan aanduiden, voor een, eenmaal verlengbare, periode van maximum zestig dagen. Het moet dan wel gaan om een door de gemeenteraad erkende plaatsvervanger.

De duur van de periode waarbinnen er eventueel ook helemaal geen waarnemer kan worden aangesteld tijdens een afwezigheid van de gemeentesecretaris of de financieel beheerder wordt van drie maanden verlengd tot honderdtwintig dagen.

De vervanging van een gewestelijk ontvanger, die de functie vervult van financieel beheerder, gebeurt op een andere wijze. De gewestelijke ontvangers zijn gewestambtenaren met een eigen rechtspositieregeling. Hun vervanging gebeurt onder de verantwoordelijkheid van de provinciegouverneurs.

(artikel 81 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 54 van het wijzigingsdecreet)

2.7. Voorwaarden waaraan een waarnemend gemeentesecretaris of een waarnemend financieel beheerder moeten voldoen

Zoals voorheen moeten de waarnemers in principe voldoen aan de « voorwaarden voor de uitoefening van het ambt dat zij waarnemen ». Voor alle duidelijkheid wordt hier nu uitdrukkelijk aan toegevoegd dat dit niet betekent dat de waarnemer al moet geslaagd zijn voor een aanwervings- of bevorderingsprocedure en moet opgenomen zijn in een wervings- of bevorderingsreserve voor de waargenomen functie.

Van de algemene regel dat een waarnemer moet voldoen aan alle voorwaarden voor de uitoefening van het ambt dat hij waarneemt, kan slechts worden afgeweken als er bij de gemeente geen personeelslid is dat aan alle voorwaarden voldoet. Deze afwijkingmogelijkheid is bovendien in de tijd beperkt tot maximaal zes maanden, eenmaal verlengbaar met een termijn van maximaal zes maanden. Deze afwijking is niet mogelijk voor een tijdelijke aanwerving.

(artikel 82 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 55 van het wijzigingsdecreet)

2.8. Termijn voor de aanstelling van een nieuwe gemeentesecretaris of financieel beheerder

De vroegere termijn van zes maanden om het vacant geworden ambt opnieuw in te vullen kan voortaan eenmaal verlengd worden met maximaal zes maanden, op voorwaarde echter dat op het einde van de eerste termijn van zes maanden de wervings- en/of bevorderingsprocedure is opgestart of als een intussen al afgewerkte procedure geen geslaagde kandidaat heeft opgeleverd.

(artikel 83 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 56 van het wijzigingsdecreet)

2.9. Een gemeentesecretaris kan niet tegelijkertijd vakbondsafgevaardigde zijn

Aan artikel 85 van het Gemeentedecreet werd de bepaling toegevoegd dat de gemeentesecretaris, en in voorkomend geval ook de adjunct-gemeentesecretaris, voortaan geen vakbondsafgevaardigde kunnen zijn in de lokale besturen van de gemeente waar zij zijn tewerkgesteld.

(artikel 85 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 57 van het wijzigingsdecreet)

2.10. Het begrip dagelijks personeelsbeheer

De gemeentesecretaris is volgens artikel 86 van het Gemeentedecreet bevoegd voor het dagelijks personeelsbeheer, maar bepaalt niet zelf wat moet worden verstaan onder dagelijks personeelsbeheer. Dit is een bevoegdheid die de gemeenteraad toekomt.

Voortaan wordt dit zeer uitdrukkelijk zo bepaald in artikel 86 van het Gemeentedecreet. In artikel 43, § 2, 23°, van het Gemeentedecreet werd bovendien de bevoegdheid om te bepalen wat onder het begrip dagelijks personeelsbeheer moet worden verstaan nu ook opgenomen in de lijst van de niet (aan het college) delegerbare bevoegdheden van de gemeenteraad.

Pro memorie wordt er aan herinnerd dat de gemeentesecretaris de uitoefening van het dagelijks personeelsbeheer ook kan toevertrouwen aan bepaalde leidinggevende personeelsleden, van wie de functies zijn aangegeven in het organogram (artikel 92 van het Gemeentedecreet).

(artikel 43, § 2, 23°, en artikel 86 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door de artikelen 29 en 58 van het wijzigingsdecreet)

2.11. De samenstelling van het managementteam

De burgemeester kan voortaan altijd zetelen in het managementteam. Hij kan ook een schepen aanduiden om hem te vervangen.

(artikel 96 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 64 van het wijzigingsdecreet)

2.12. De leden van het managementteam en hun aanstellende overheid

De gemeenteraad is altijd de aanstellende overheid ten aanzien van de gemeentesecretaris, de eventuele adjunct-gemeentesecretaris en de financieel beheerder (artikel 43, § 2, 7°, van het Gemeentedecreet). Voor de andere leden van het managementteam is de gemeenteraad eveneens de aanstellende overheid (artikel 96 van het Gemeentedecreet), maar die bevoegdheid kan de gemeenteraad delegeren aan het college (artikel 43, § 1, van het Gemeentedecreet). Het college kan deze bevoegdheid niet verder delegeren aan de gemeentesecretaris (artikel 58, tweede lid, van het Gemeentedecreet).

(artikel 43, § 2, artikel 58 en artikel 96 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door de artikelen 29, 39 en 64 van het wijzigingsdecreet)

2.13. Interne controle

In artikel 100, § 1, van het Gemeentedecreet werd de nuancering aangebracht dat alleen het « algemene kader » van het interne controlesysteem onderworpen is aan de goedkeuring van de gemeenteraad. Wat precies als kader wordt aangezien wordt door de gemeenteraad zelf bepaald zonder evenwel te vervallen in stijlfiguren of zich te beperken tot verwijzingen naar controlemodellen (bv COSO-model).

(artikel 100 § 1, van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 65 van het wijzigingsdecreet)

2.14. De rechtspositie van het personeel van de gemeentelijke onderwijsinstellingen

Voor alle personeelsleden die werken in een gemeentelijke onderwijsinstelling kan worden afgeweken van de rechtspositieregeling voor het andere gemeentepersoneel. De afwijkingen kunnen niet willekeurig gebeuren, maar moeten in overeenstemming zijn met de regelingen voor de onderwijssector. Deze bepaling bestond, maar was qua terminologie beperkt tot het gemeentelijk onderwijzend personeel. Deze niet altijd even gemakkelijk interpreteerbare beperking valt dus weg.

(artikel 102 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 66 van het wijzigingsdecreet)

2.15. Uitbreiding van de bevoegdheden van de adjunct-gemeentesecretaris

In de gevallen waarin de gemeentesecretaris bevoegd is gemaakt voor de aanstelling, het ontslag en de eedaflegging van personeelsleden, kan hij die bevoegdheid eventueel toevertrouwen aan de adjunct-gemeentesecretaris.

Ook de bevoegdheid van de gemeentesecretaris om naar aanleiding van de evaluatie de passende maatregelen te nemen met het oog op het verbeteren van de wijze waarop het betrokken personeelslid functioneert, kan de gemeentesecretaris delegeren aan de adjunct-gemeentesecretaris (artikel 114 van het Gemeentedecreet).

(artikelen 106 en 114 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door de artikelen 68 en 70 van het wijzigingsdecreet)

2.16. De eedaflegging

De eed wordt in principe afgelegd in handen van de burgemeester. Deze kan zijn bevoegdheid delegeren aan een schepen of aan de gemeentesecretaris. Bij delegatie aan de secretaris kan deze verder delegeren aan een ambtenaar die lid is van het managementteam (dus eventueel ook aan de adjunct-secretaris).

(artikel 106 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 68 van het wijzigingsdecreet)

2.17. Uitbreiding van de bestaande deontologische verbodsbepalingen

Er werd uitdrukkelijk toegevoegd dat de personeelsleden geen vergoedingen, wedden, toelagen, presentiegelden of andere tegenprestaties mogen ontvangen van de rechtspersonen waarin zij de gemeente vertegenwoordigen.

Een aantal verbodsbepalingen in artikel 27 en artikel 30 van het Gemeentedecreet, die van toepassing zijn op de gemeenteraadsleden, worden ook van toepassing gemaakt op alle personeelsleden. De personeelsleden mogen dus onder meer niet deelnemen aan de bespreking van aangelegenheden waarin zij of bepaalde bloed- of aanverwanten een persoonlijk en rechtstreeks belang hebben. De personeelsleden mogen verder onder meer rechtstreeks of onrechtstreeks geen overeenkomsten sluiten, of deelnemen aan overheidsopdrachten, ten behoeve van de gemeente of een gemeentelijk extern verzelfstandigd agentschap.

(artikel 110 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 69 van het wijzigingsdecreet)

2.18. De ombudsman

In een aantal artikelen wordt voortaan uitdrukkelijk melding gemaakt van de ombudsman, zonder dat dit betekent dat elke gemeente zelf een ombudsman moet in dienst hebben. Dit betreft dus geen verplichte decretale graad.

Als de gemeente zelf een functie van ombudsman instelt, dan is de gemeenteraad altijd de aanstellende overheid voor de ombudsman (artikel 43, § 2, 7°, van het Gemeentedecreet). Dit moet de onafhankelijkheid van de ombudsman waarborgen. De evaluatie van die ombudsman gebeurt dan bijna op dezelfde wijze als de evaluatie van de gemeentesecretaris en de financieel beheerder. Het voor de gemeentesecretaris en de financieel beheerder verplichte extern rapport en verslag van het college zijn echter niet vereist voor de ombudsman. (artikel 115 van het Gemeentedecreet)

Ook in de punten 1.5.1. en 4.1. wordt verwezen naar de ombudsman.

(artikelen 43 en 115 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door de artikelen 29 en 71 van het wijzigingsdecreet)

2.19. Tuchtprocedure ten aanzien van de statutaire personeelsleden

Aan de bestaande tuchtregeling werden een zeer beperkt aantal inhoudelijke wijzigingen aangebracht. Zoals voorheen zijn de hoorzitting van het betrokken personeelslid en de zittingen waarop de getuigen worden gehoord niet openbaar, tenzij het betrokken personeelslid er zelf om verzoekt. Voortaan kan een getuige echter zelf toch de beslotenheid van zijn getuigenverhoor vragen, ook als het personeelslid de openbaarheid heeft gevraagd (artikel 127 van het Gemeentedecreet).

De Beroepscommissie voor tuchtzaken wordt voortaan uitdrukkelijk verplicht om de datum, waarop ze het tuchtdossier heeft ontvangen van het bestuur, mee te delen aan de tuchtverheid en aan de indiener van het beroep.

(artikelen 127 en 142 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door de artikelen 76 en 80 van het wijzigingsdecreet)

3. Planning en financieel beheer

3.1. Het budget

Voor de budgetwijziging is nu decretaal vastgelegd dat voor de toezending van het ontwerp van budgetwijziging aan de leden van de gemeenteraad uiterlijk gebeurt samen met de agenda van de vergadering waarop het wordt besproken. De agenda moet uiterlijk acht dagen op voorhand toegestuurd worden. Tevens is bepaald dat de regels over de manier van stemmen die gelden voor het budget, eveneens gelden voor een budgetwijziging

(artikel 154 van het Gemeentedecreet, gewijzigd bij artikel 88 van het wijzigingsdecreet).

Het gewijzigde artikel 155 van het Gemeentedecreet inzake de interne kredietaanpassingen treedt in werking op 1 juli 2009 (artikel 89, 1°, van het wijzigingsdecreet).

Hiermee samenhangend wordt ook het gewijzigde artikel 154 van het Gemeentedecreet inzake de budgetwijzigingen, in werking gesteld. Tengevolge hiervan wordt artikel 15 van het koninklijk besluit van 2 augustus 1990 houdende het algemeen reglement op de gemeentelijke comptabiliteit (hierna het ARGC genoemd), met betrekking tot de begrotingswijziging, opgeheven.

Het inwerkingtredingsbesluit van de Vlaamse Regering voegt in het ARGC een artikel 16bis in dat de interne kredietaanpassingen definieert. Deze uitvoeringsbepaling bevat de voorwaarden waaronder het college kan beslissen over de interne kredietaanpassingen. Hiermee bakent de Vlaamse Regering dus de bevoegdheid af inzake kredietaanpassingen tussen het college en de gemeenteraad.

Interne kredietaanpassingen mogen niet verward worden met artikel 10 van het ARGC inzake kredietbeperking dat onverminderd van kracht blijft. Met de toepassing van artikel 10 worden er immers geen kredieten verschoven maar wordt enkel de grens bepaald van het totaal aan kredieten dat niet mag overschreden worden.

Ingevolge de opheffing van artikel 12 van het ARGC, moeten de ontwerpen van de begroting en de begrotingswijzigingen niet meer voor advies voorgelegd worden aan de begrotingscommissie.

Artikel 152 van het Gemeentedecreet wordt in werking gesteld. Dit betreft de bepaling dat een gemeente enkel kan beschikken over voorlopige kredieten tot het budget van de gemeente is vastgesteld. De voorwaarden waaronder en de grenzen waarbinnen de gemeente kan beschikken over voorlopige kredieten zijn bepaald in artikel 14 van het ARGC.

3.2. Budgethouderschap

3.2.1 Bevoegdheden van de budgethouder inzake overheidsopdrachten

Volgens artikel 160 van het Gemeentedecreet is de budgethouder bevoegd voor het aangaan van de verbintenissen, overeenkomstig het hem toevertrouwde budget. Tot op heden was hij uitdrukkelijk bevoegd voor het voeren van de procedures voor opdrachten van aanneming van werken, leveringen of diensten en het toewijzen van de opdrachten. Voortaan is de budgethouder (in voorkomend geval binnen de perken van de delegatie) ook uitdrukkelijk bevoegd voor het bepalen van de wijze van gunnen en het vaststellen van de voorwaarden, behalve in de gevallen dat de opdracht niet behoort tot het dagelijks bestuur en niet nominatief in het budget is opgenomen.

Bij het verlenen van delegatie in het kader van artikel 58, eerste en derde lid, van het Gemeentedecreet moeten het college en de gemeentesecretaris rekening houden met de delegaties die werden toegekend in het kader van budgethouderschap, zodat er hierover geen bevoegdheidsconflict kan optreden.

De nieuwe paragraaf *1bis* van artikel 160 van het Gemeentedecreet stelt dat bij het vaststellen van de voorwaarden en de wijze van gunnen, de gemeenteraad of het college kan bepalen dat indien een opdracht van aanneming van werken, leveringen of diensten waarvoor de raming paste binnen het voorziene budget, bij raadpleging van de mededinging het voorziene budget blijkt te overschrijden, de opdracht kan toegewezen worden mits het college beslist de noodzakelijke verhoging van het betrokken krediet ter goedkeuring voor te leggen aan de gemeenteraad bij de eerstvolgende budgetwijziging. Deze bepaling is geen vrijgeleide voor kredietoverschrijding en dus moet er met deze mogelijkheid zeer omzichtig omgesprongen worden.

De budgetwijziging of interne kredietaanpassing moet wel gebeuren tijdens het lopende financiële boekjaar en niet in het volgende financiële boekjaar. Budgetten zijn immers projecties van de ingeschatte uitgaven en ontvangsten.

Deze nieuwe bepaling geeft dus enige bijkomende flexibiliteit aan de budgethouder om de gunningprocedure verder te zetten.

(artikel 160 van het Gemeentedecreet, gewijzigd bij artikel 93 van het wijzigingsdecreet).

3.2.2 Verantwoordelijkheden van de budgethouder

Overeenkomstig artikel 156 van het Gemeentedecreet mag een verbintenis alleen maar door de bevoegde budgethouder worden aangegaan op grond van een goedgekeurde post die voorkomt op het budget of op grond van een voorlopig krediet.

Op basis van de wijziging aan dit artikel zijn voortaan ook de leden van de gemeenteraad uitdrukkelijk persoonlijk verantwoordelijk indien ze in strijd hiermee verbintenissen aangaan.

(artikel 156 van het Gemeentedecreet, gewijzigd bij artikel 90 van het wijzigingsdecreet).

Wat de ontvangstencyclus betreft, wordt nu duidelijk gesteld dat de budgethouder niet alleen verantwoordelijk is voor de facturatie van de opbrengsten maar voor alle te ontvangen bedragen die betrekking hebben op het hem toevertrouwde budget.

(artikel 160, § 3, van het Gemeentedecreet, gewijzigd bij artikel 93, 6°, van het wijzigingsdecreet).

3.3. Het voorafgaand visum

3.3.1 Toepassingsgebied

Het Gemeentedecreet bepaalt in artikel 160, § 2, voortaan uitdrukkelijk dat enkel de voorgenomen financiële verbintenissen die resulteren in een netto-uitgaande kasstroom, onderworpen zijn aan een voorafgaand visum van de financieel beheerder. De roerende voorheffing die verschuldigd is op interesten bijvoorbeeld, is geen netto-uitgaande kasstroom en is bijgevolg niet aan het voorafgaand visum van de financieel beheerder onderworpen. De vroegere formulering kon de indruk wekken dat ook de inkomende kassstromen aan het voorafgaand visum onderworpen waren, wat niet de bedoeling van de decreetgever was.

(artikel 160, § 2, van het Gemeentedecreet, gewijzigd bij artikel 93, 3°, van het wijzigingsdecreet).

3.3.2 Delegatiemogelijkheid

De gemeenteraad kan nu, op eensluidend voorstel van de financieel beheerder, de bevoegdheid tot het toekennen van het voorafgaand visum delegeren aan een of meer personeelsleden, die werken onder de verantwoordelijkheid van de financieel beheerder. Er moet hierbij uiteraard aandacht worden besteed aan de functiescheiding.

(artikel 160 van het Gemeentedecreet, gewijzigd bij artikel 93 van het wijzigingsdecreet).

3.3.3 Vrijstelling van visum

De gemeenteraad kan binnen de perken die vastgelegd zijn door de Vlaamse Regering en na advies van de financieel beheerder, bepaalde categorieën van verrichtingen uitsluiten van de visumverplichting. De Vlaamse Regering heeft deze perken gevoelig gewijzigd.

De categorieën die kunnen uitgesloten worden, zijn nu terug te vinden in artikel 10 van het inwerkingtredingsbesluit dat een artikel *55bis* invoegt in het ARGC. Artikel 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 november 2006 wordt dus opgeheven.

(artikel 160, § 2, van het Gemeentedecreet, gewijzigd bij artikel 93, 5°, van het wijzigingsdecreet).

3.3.4 Weigering visum

Als de financieel beheerder, bij gemotiveerde beslissing, aan een door een budgethouder voorgenomen verbintenis weigert zijn visum te verlenen, kan het college op eigen verantwoordelijkheid viseren. Het college kan de weigering door de financieel beheerder voortaan ook overrulen bij onvoldoende krediet.

(artikel 161 van het Gemeentedecreet, gewijzigd bij artikel 94 van het wijzigingsdecreet).

3.4. Financiële verrichtingen

3.4.1 Kasverrichtingen

1) Kasverrichtingen

De gemeentesecretaris kan nog steeds een of meer personeelsleden aanduiden voor de kasverrichtingen. Dit wordt voortaan geregeld door artikel 100, § 3, van het Gemeentedecreet, waaruit blijkt dat de organisatie van de kasverrichtingen een onderdeel is van het interne controlesysteem. Aangezien § 2 van dit artikel bepaalt dat het interne controlesysteem minstens moet beantwoorden aan de principes van functiescheiding, is het niet toegelaten de kasverrichtingen toe te vertrouwen aan de financieel beheerder. Gelet op het advies van de Raad van State bij artikel 65, 2°, van het wijzigingsdecreet dat stelt dat de functiescheiding wordt aangetast indien men toelaat dat kasverrichtingen gedelegeerd worden aan de financieel beheerder, werd het verbod uitdrukkelijk opgenomen in de memorie van toelichting bij het betreffende artikel.

(artikel 100 van het Gemeentedecreet, gewijzigd bij artikel 65, 2°, van het wijzigingsdecreet).

Niettegenstaande de financieel beheerder niet belast kan worden met de kasverrichtingen, blijft hij wel bevoegd voor het verlenen van kwijting. Dat is een logisch gevolg van zijn verantwoordelijkheid inzake het debiteurenbeheer.

(artikel 163 van het Gemeentedecreet, gewijzigd bij artikel 96, 3°, van het wijzigingsdecreet).

Personeelsleden belast met de kas zijn rekenplichtig binnen de grenzen van de aan hun toevertrouwde bevoegdheid.

(artikel 163 van het Gemeentedecreet, gewijzigd bij artikel 96, 4°, van het wijzigingsdecreet).

Het college kan nu ook, op eigen verantwoordelijkheid, bevelen om een betaling via de kas uit te voeren als deze zou geweigerd zijn. Voorheen was dit enkel mogelijk als de gemeentesecretaris of een door hem met betalingsverrichtingen belast personeelslid weigerde om een betalingsopdracht aan een financiële instelling te ondertekenen.

(artikel 163 van het Gemeentedecreet, gewijzigd bij artikel 96, 5°, van het wijzigingsdecreet).

2) Provisieverrichtingen

Bepaalde betalingen gebeuren via een provisie. Om nieuwe technologieën niet in de weg te staan wordt aanvaard dat ook in uitzonderlijke gevallen girale betalingen mogelijk zijn. Dat doet niets af aan het principe dat de betaling via een provisie rekening enkel mogelijk is indien een betaling via het gewone betalingscircuit niet mogelijk is.

3.4.2 Opeisbare schulden

De nieuwe paragraaf 3 van artikel 163 van het Gemeentedecreet (artikel 96, 6°, van het wijzigingsdecreet) legt opnieuw een decretale basis voor de zogenaamde ambtshalve uitgaven. Tengevolge hiervan is een gedeeltelijke opheffing noodzakelijk van artikel 139 van de Nieuwe Gemeentewet.

Artikel 11 van het inwerkingtredingsbesluit vervangt artikel 71 van het ARGC. In dit artikel worden de personen opgesomd wiens opeisbare schulden in mindering kunnen worden gebracht van de rekeningen van de gemeente. Bepaalde afnamen zijn onderworpen aan specifieke voorwaarden.

Hoewel deze opeisbare schulden ambtshalve in mindering kunnen worden gebracht van de rekeningen van de gemeente en de gemeentesecretaris op dat moment dus geen wettelijkheidscontrole kan uitvoeren, betekent dit niet dat de interne controle op deze uitgaven mag verwaarloosd worden. Voor deze uitgaven moet nog steeds het nodige krediet opgenomen worden in het budget.

Uiteraard is het noodzakelijk dat de bedragen die in mindering werden gebracht van de rekeningen grondig gecontroleerd worden op hun correctheid.

3.4.3 Invordering van onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen

De in artikel 94, tweede lid, van het Gemeentedecreet opgenomen regeling betreffende het eventueel uitvaardigen van een dwangbevel is verduidelijkt en uitgebreider en nauwkeuriger uitgewerkt (artikel 62 van het wijzigingsdecreet).

Het dwangbevel betreft de invordering van onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen, waarbij dit begrip ruimer moet worden begrepen dan het invorderen van retributies. Ook voor bijvoorbeeld huurgelden en pachten en op het eigendomsrecht gevestigde inkomsten (bv. de verkoop van roerende goederen), enz... kan dit dwangbevel worden gehanteerd en kunnen derhalve niet-fiscale schuldvorderingen op de in dit artikel voorgeschreven wijze worden ingevorderd.

Het uitvaardigen van een dwangbevel voor de invordering van de boetes, opgelegd in het kader van de wet op de gemeentelijke administratieve sancties, valt echter niet onder de toepassing van artikel 94, tweede lid, van het Gemeentedecreet. Deze laatste procedure is immers voorzien voor de invordering van niet-betwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen waarvoor geen andere uitvoerbare titel bestaat. De uitvoerbare titel voor de invordering van gemeentelijke administratieve sancties vloeit voort uit de toepassing van artikel 119*bis*, § 11 en § 12, van de Nieuwe Gemeentewet.

Een dwangbevel dat opgesteld wordt voor de invordering van de boetes, opgelegd in het kader van de wet op de gemeentelijke administratieve sancties, en waarbij verwezen wordt naar artikel 94, tweede lid, van het Gemeentedecreet is dus op zijn minst onderhevig aan vormfouten. Bij een eventueel verzet door de schuldenaar zou dit aanleiding kunnen geven tot een afwijzing door de rechtbank.

Om de burger te beschermen tegen dit dwangbevel wordt in een uitvoerbaarverklaring voorzien, zoals dat overigens het geval is in gelijkaardige regelgevingen.

Dit dwangbevel kan bestreden worden bij middel van het aantekenen van een oneigenlijk verzet, dat een behandeling van de grond van de zaak mogelijk maakt. In dit verband kan worden gesteld dat de uitvoerbare kracht van het dwangbevel in alle gevallen geschorst wordt. Zodoende wordt aan de rechtsonderhorige geen enkel rechtsmiddel ontnomen.

3.5. Rapportering

Voortaan bepaalt het Gemeentedecreet dat de tussentijdse financiële rapportering minimaal slechts jaarlijks moet gebeuren. Dit is een versoepeling t.o.v. de vroegere bepalingen.

Om een goede beheerscontrole mogelijk te maken zal deze minimale frequentie uiteraard niet volstaan. In de afsprakennota die opgemaakt wordt tussen de gemeenteraad en de gemeentesecretaris kan een meer passende frequentie worden afgesproken.

(de artikelen 165 tot en met 168 van het Gemeentedecreet, gewijzigd bij de artikelen 97 tot en met 100 van het wijzigingsdecreet).

Het personeelslid dat instaat voor de praktische uitvoering van het budgethouderschap dat toegekend werd aan een wijkcomité of burgerinitiatief moet nu ook minstens eenmaal per jaar rapporteren over de uitvoering van het budgethouderschap aan het college.

(artikel 167 van het Gemeentedecreet, gewijzigd bij artikel 99, 2°, van het wijzigingsdecreet).

4. Participatie van de burger

4.1. Klachtenbehandeling

Het principe blijft behouden dat elke gemeente een ombudsdienst kan oprichten. Dit is met andere woorden geen verplichting. Indien er wordt geopteerd om een ombudsdienst op te richten, bestaan er verschillende manieren. Door het wijzigingsdecreet wordt de lijst met de wijzen waarop dit kan, aangepast. Deze lijst is echter limitatief. De besturen kunnen dus behoudens een interne ombudsdienst niet op een andere manier een ombudsdienst oprichten.

De eerste aanpassing betreft de mogelijkheid voor de gemeente om een ombudsdienst op te richten in samenwerking met het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn die de gemeente bedient. Een overeenkomstige bepaling is ook opgenomen in het OCMW-decreet.

Daarnaast is het zo dat er nu ook een ombudsdienst kan opgericht worden in het kader van een intergemeentelijk samenwerkingsverband (cfr. het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking). Vroeger was deze mogelijkheid beperkter. De oprichting van een ombudsdienst was toen beperkt tot het kader van een interlokale vereniging (cfr. artikelen 6 tot 9 van het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking).

Er is ook een aanpassing van de bepaling dat een ombudsdienst kan opgericht worden via een overeenkomst met de Vlaamse Ombudsdienst. De bepaling waarin stond dat de modaliteiten nader zouden bepaald worden, werd immers geschrapt.

(artikel 198 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 116 van het wijzigingsdecreet)

Daarnaast wordt in het Gemeentedecreet een nieuwe functie ingevoerd, zijnde de ombudsman. De ombudsman is de persoon die aan het hoofd staat van de ombudsdienst. Een nadere toelichting hierover is terug te vinden in punt 1.5.1. en in punt 2.18.

4.2. Voorstellen van burgers

Het formulier moet aangetekend bezorgd worden aan de gemeente en niet zoals voorheen aan het college van burgemeester en schepenen.

(artikel 200ter van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 117 van het wijzigingsdecreet)

4.3. Verzoekschriften

Er wordt nu vermeld dat verzoekschriften schriftelijk bij de organen van de gemeente moeten worden ingediend. Voorheen werd expliciet vermeld dat dit moest ingediend worden bij de gemeenteraad. Artikel 28 van de Grondwet waarborgt immers het petitie-recht ten opzichte van alle openbare overheden. Dit wil dus zeggen niet alleen ten opzichte van de gemeenteraad maar ook ten opzichte van de andere organen van de gemeente, zoals bijvoorbeeld aan de voorzitter van de gemeenteraad, het college, de burgemeester, de gemeentesecretaris, die in bepaalde aangelegenheden als overheid optreden.

Hieruit volgt dan ook dat de verzoeker (of de eerste ondertekenaar) gehoord kan worden door een orgaan van de gemeente en niet meer door de gemeenteraad of een gemeenteraadscommissie.

(artikel 201 en 202 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 118, 119 en 120 van het wijzigingsdecreet)

4.4. De gemeentelijke volksraadpleging

1) Volmacht

Vroeger werd voor het geven van volmachten verwezen naar de regeling opgenomen in het kieswetboek. Ingevolge het wijzigingsdecreet wordt er nu echter expliciet een regeling met betrekking tot het geven van volmachten opgenomen. Deze regeling sluit aan bij de regeling vermeld in artikel 42bis van de Gemeentekieswet. Uiteraard wordt hierdoor de verwijzing naar artikel 147bis van het Kieswetboek opgeheven. De inwerkingtreding van deze wijzigingen is echter voorlopig nog onbepaald.

(artikelen 212bis en 213 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door de artikelen 121 en 122 van het wijzigingsdecreet)

2) Raad voor Verkiezingsbetwistingen

Er wordt nu bepaald dat de Raad voor Verkiezingsbetwistingen uitspraak zal doen over geschillen betreffende de stemopneming vermeld in artikel 212 van het Gemeentedecreet. In dit artikel wordt bepaald dat er pas tot stemopneming kan worden overgegaan als er een bepaald minimum aantal inwoners aan de raadpleging heeft deelgenomen. Tegen de uitspraken van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen is opnieuw beroep mogelijk bij de Raad van State.

(artikel 218bis van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 124 van het wijzigingsdecreet)

5. Gemeentelijke verzelfstandigde agentschappen

5.1. De gemeentelijke intern verzelfstandigde agentschappen

De wijzigingen die in dit kader plaatsvinden hebben betrekking op de taken van het hoofd van een gemeentelijk intern verzelfstandigd agentschap (hierna IVA genoemd).

Het hoofd van een IVA is nu niet meer bevoegd voor de gerechtelijke vertegenwoordiging, dat wil zeggen de vertegenwoordiging voor de rechtbank of een rechtscollege.

(artikel 221, § 3, van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 125 van het wijzigingsdecreet)

Het hoofd van het agentschap is budgethouder voor het budget van de IVA en hij kan deze bevoegdheid nog steeds delegeren aan andere personeelsleden binnen de grenzen bepaald in de beheersovereenkomst. Maar nu is het wel zo dat de betrokken personeelsleden de aan hen gedelegeerde bevoegdheid niet meer kunnen weigeren als hun functieomschrijving erin voorziet.

(artikel 224, § 3, van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 126 van het wijzigingsdecreet)

5.2. De gemeentelijke extern verzelfstandigde agentschappen

5.2.1. Gemeenschappelijke bepalingen

Een aanpassing van de wetgeving komt er op het vlak van de onverenigbaarheden.

De decreetgever had met de bepaling, zoals die tot voor de wijziging door het wijzigingsdecreet was opgenomen, enkel tot doel te vermijden dat personeelsleden of bestuurders van commerciële ondernemingen zouden kunnen zetelen in de raad van bestuur van een agentschap dat gelijkaardige activiteiten ontwikkelt. Voor personen die actief zijn in de non-profit sector (cultuur, sport, Y) leidde de oorspronkelijke bepaling echter tot problemen omdat deze bepaling kan verhinderen dat bestuurders of werknemers van bijvoorbeeld die sportverenigingen of culturele organisaties in een gemeentelijk agentschap kunnen zetelen. Het zijn nochtans vaak deze mensen die voor het bestuur van een gemeentelijk agentschap een grote meerwaarde kunnen bieden. Aangezien in de niet-commerciële sector het risico op belangenvermenging bovendien veel geringer is, werd deze bepaling aangepast. Er wordt nu bepaald dat enerzijds personen die op commerciële wijze of met een winst oogmerk activiteiten uitoefenen in dezelfde beleidsdomeinen als het agentschap en waarin het agentschap niet deelneemt, en anderzijds de werknemers en leden van een bestuurs- of controleorgaan van die personen, niet kunnen worden voorgedragen of aangewezen als vertegenwoordiger of bestuurder in een gemeentelijk extern verzelfstandigd agentschap.

(artikel 229, 4°, van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 128 van het wijzigingsdecreet)

5.2.2. Het autonoom gemeentebedrijf

1) Samenstelling raad van bestuur

Er is een aanpassing van de manier waarop de raad van bestuur van het autonoom gemeentebedrijf wordt samengesteld.

Het is nog steeds zo dat elke fractie minstens één lid in de raad van bestuur kan aanduiden (er wordt niet meer gesproken over voordragen). Op die manier is elke fractie vertegenwoordigd in de raad van bestuur. De overige leden van de raad van bestuur worden als volgt aangeduid :

- eerst wordt het aantal leden evenredig verdeeld onder de fracties die deel uitmaken van het college en de fracties die geen deel uitmaken van het college
- vervolgens gebeurt er telkens een evenredige verdeling over de fracties die deel uitmaken van het college en over de fracties die geen deel uitmaken van het college

Als de gewaarborgde vertegenwoordiging echter afbreuk zou doen aan de mogelijkheid voor de fracties die vertegenwoordigd zijn in het college om minstens de helft van de leden van de raad van bestuur aan te duiden, worden de leden aangeduid op volgende wijze :

- eerst wordt het aantal leden evenredig verdeeld onder de fracties die deel uitmaken van het college en de fracties die geen deel uitmaken van het college
- vervolgens gebeurt er telkens een evenredige verdeling van de toegekende zetels over de fracties die deel uitmaken van het college en over de fracties die geen deel uitmaken van het college

Ten hoogste twee derde van de leden is van hetzelfde geslacht. Als aan deze voorwaarde niet is voldaan op basis van de aangeduide kandidaten, geldt de vereiste van de hiervoor vermelde maximale twee-derde-regel zowel voor de fracties die deel uitmaken van het college als voor de fracties die geen deel uitmaken van het college. Als aan die vereiste niet wordt voldaan, duiden de grootste fracties in afnemende volgorde het lid van het andere geslacht aan totdat voldaan is aan de vereiste dat maximum twee derde van de leden van de raad van bestuur van hetzelfde geslacht moet zijn.

Om verwarring te vermijden over deze aanduiding door de grootste fracties, is het nuttig hierbij een voorbeeld te geven. Indien er drie fracties (= groep A) tot het college behoren en twee fracties (= groep B) niet tot het college behoren, moeten zowel groep A als groep B zorgen dat voldaan is aan de een-derde-twee-derde-regel (de zogenaamde gendervertegenwoordiging). Binnen elke groep (A én B) moet niet alleen de grootste fractie personen van het andere geslacht leveren tot voldaan is aan deze vereiste maar moeten ook de andere fracties personen van het andere geslacht leveren in afnemende volgorde van grootte.

Concreet betekent dit dat binnen de groep B, die een partij x en een partij z omvat, eerst de grootste fractie een persoon van het andere geslacht zal moeten leveren. Indien dan nog niet voldaan is aan de vereiste, zal de andere fractie ook een persoon van het andere geslacht moeten leveren, enzovoort.

(artikel 236, WWW 2, van het Gemeentedecreet, gewijzigd bij artikel 129 van het wijzigingsdecreet)

2) Verbodsbepalingen

De verbodsbepalingen voor een bestuurder worden in overeenstemming gebracht met artikel 27 van het Gemeentedecreet. Zo worden de volgende bepalingen aangepast :

- het verbod om aanwezig te zijn bij de bespreking en de stemming over aangelegenheden waarin er een rechtstreeks belang is.
- Het verbod om, rechtstreeks of onrechtstreeks, een overeenkomst te sluiten.

(artikel 236, § 4, van het Gemeentedecreet, gewijzigd bij artikel 129 van het wijzigingsdecreet)

3) Boekhouding, inventaris en jaarrekening

In de autonome gemeentebedrijven die onderworpen zijn aan de bepalingen van het Wetboek Vennootschappen (boek IV, titel VII), zal de boekhouding gevoerd worden en de inventaris en de jaarrekening opgesteld worden volgens de regels die volgen uit de artikelen 92 tot en met 96 van het Wetboek van Vennootschappen en uit het Koninklijk besluit van 30 januari 2001 tot uitvoering van het Wetboek van Vennootschappen. De Vlaamse Regering kan aanvullende regels opleggen voor het voeren van de boekhouding en het opstellen van de jaarrekening.

Hierdoor wordt een afwijkende regeling voorzien inzake boekhouding, inventaris en jaarrekening voor de autonome gemeentebedrijven die als « onderneming » beschouwd worden op grond van de wet van 17 juli 1975 op de boekhouding van de ondernemingen.

Subsidiërende of erkennende overheden leggen soms eigen specifieke boekhoud- en rapporteringsregels op. Om te vermijden dat autonome gemeentebedrijven twee volwaardige boekhoudingen zouden moeten voeren en twee jaarrekeningen zouden moeten opstellen, moet de mogelijkheid geboden worden om hen vrij te stellen van het voeren van een boekhouding volgens de gemeentelijke boekhoudregels.

Niet elk boekhoudstelsel kan echter als evenwaardig beschouwd worden. In plaats van een algehele vrijstelling te verlenen aan de autonome gemeentebedrijven die ook nog onderworpen zijn aan een ander boekhoud- en rapporteringsstelsel, wordt aan de Vlaamse Regering de bevoegdheid toegekend om hen vrijstelling te verlenen van het voeren van de gemeentelijke boekhouding.

In functie van het verlenen van deze vrijstelling zal de Vlaamse Regering oordelen of de sectorale boekhoud- en rapporteringsregels evenwaardig zijn met deze opgelegd aan de gemeentebesturen op basis van het Gemeentedecreet.

De Vlaamse Regering kan deze vrijstelling verlenen aan alle autonome gemeentebedrijven gezamenlijk die onderworpen zijn aan een welbepaalde sectorale boekhoudwetgeving. Als de Vlaamse Regering het nodig acht, kan zij aan deze autonome gemeentebedrijven bijkomende verplichtingen opleggen inzake de boekhouding of inzake rapportering over meer gemeentelijke aspecten van het gevoerde beleid.

Aangezien de autonome gemeentebedrijven die onderworpen zijn aan de vennootschapsboekhouding door het nieuwe tweede lid al vrijgesteld zijn van het voeren van de gemeentelijke boekhouding, moet de Vlaamse Regering aan deze autonome gemeentebedrijven uiteraard geen vrijstelling meer toekennen.

Het begrip « wet », in de zin van het nieuw ontworpen derde lid, dient in de materiële betekenis te worden begrepen, en bevat ook decreten en uitvoeringsbesluiten.

De raad van bestuur moet nu jaarlijks en uiterlijk op 31 mei (in plaats van op 30 maart) de jaarrekening van het voorbije boekjaar ter goedkeuring voorleggen aan de gemeenteraad. De datum 30 maart bleek in praktijk immers niet altijd haalbaar.

(artikel 243 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 131 van het wijzigingsdecreet)

5.2.3. Het gemeentelijke extern verzelfstandigd agentschap in privaatrechtelijke vorm

De regels die gelden bij de voordracht door de gemeente van de leden van de raad van bestuur, worden aangepast. Het is nog steeds zo dat de voordracht voor elke fractie een vertegenwoordiging waarborgt maar hier worden nog een aantal regels aan toegevoegd zoals die ook gelden voor de samenstelling van de raad van bestuur van het autonoom gemeentebedrijf. Voor een nadere toelichting hieromtrent kan dan ook verwezen worden naar de hierboven vermelde uiteenzetting (punt 5.2.2, 1) - samenstelling raad van bestuur).

(artikel 246 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 132 van het Gemeentedecreet)

6. Bestuurlijk toezicht

6.1. Algemene bepalingen

1) Kennisgevingen

Er wordt nu bepaald dat naast alle kennisgevingen, ook verzendingen tussen de gemeenteoverheid en de toezichthoudende overheid aangetekend worden verstuurd of worden afgegeven tegen een gedateerd ontvangstbewijs. Op die manier wordt aan de kennisgeving een vaste datum gegeven. De bepaling dat de kennisgeving aan de gemeenteoverheid, naargelang het geval, gericht wordt aan de gemeentesecretaris of aan de raad van bestuur van het autonoom gemeentebedrijf, werd geschrapt door het wijzigingsdecreet. Dit leidde in de praktijk immers tot onduidelijkheden, onder meer voor dossiers die in de marge van het toezicht vielen. Hieruit volgt dus dat de gewone regeling met betrekking tot de briefwisseling geldt.

Voor de toepassing van de titel met betrekking het bestuurlijk toezicht wordt een aangetekende zending gelijkgesteld met een afgifte tegen ontvangstbewijs. Als er dus wordt gesproken over verzending of kennisgeving, kan dit zowel betrekking hebben op een aangetekende verzending als op een afgifte tegen een gedateerd ontvangstbewijs.

(artikel 251 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 134 van het wijzigingsdecreet)

2) Berekening toezichtstermijn

Ook hier moet er rekening worden gehouden met de toevoeging door het wijzigingsdecreet van de decretale feestdagen, naast de wettelijke feestdagen.

(artikel 251 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 134 van het wijzigingsdecreet)

6.2. Algemeen bestuurlijk toezicht

1) Openbaarmaking van de lijst met beknopte omschrijving van de besluiten gemeenteraad

De lijst met de beknopte omschrijving van de besluiten van de gemeenteraad liggen nu gedurende minimum twintig dagen (voorheen tien dagen) vanaf de dag van de verzending aan de provinciegouverneur ter inzage van het publiek. Op die manier hebben burgers een langere termijn om de documenten te raadplegen.

(artikel 252, § 2, van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 135 van het wijzigingsdecreet)

2) Inzendingsplichtige besluiten

De lijst van de inzendingsplichtige besluiten wordt aangepast en uitgebreid. Zo moet er nu ook een kopie van de volgende besluiten bezorgd worden aan de provinciegouverneur :

— het besluit van de gemeenteraad betreffende de aanpassing van het meerjarenplan;

In verband met de term « aanpassing » kan worden vermeld dat ook de enkele actualisering van cijfergegevens en dus niet alleen echte wijzigingen inzendingsplichtig zijn.

— de besluiten van de gemeenteraad betreffende de belastingen en de besluiten betreffende de retributies

Deze wijziging hoort bij de wijziging van artikel 43, § 2, van het Gemeentedecreet, met name bij punt 15°. De aanpassing van artikel 43, § 2, van het Gemeentedecreet laat de delegatie toe inzake het vaststellen van retributies aan het college. De besluiten die in uitvoering van de machtiging van de gemeenteraad worden genomen, zijn ook inzendingsplichtig zodat de toezichtsregeling inhoudelijk in feite ongewijzigd blijft.

— de besluiten vermeld in de artikelen 161 en 163, § 2, van het Gemeentedecreet.

Dit betreffen de inzendingsplichtige besluiten van het college waarbij het onder zijn eigen verantwoordelijkheid beslist zelf een positief visum te verlenen na weigering door de financieel beheerder of beslist tot betaling na weigering van de betalingsopdracht door de gemeentesecretaris of na weigering van betaling via de kas.

(artikel 253, § 1, van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 136 van het wijzigingsdecreet)

3) Schorsing en vernietiging

— De termijn waarbinnen de Vlaamse Regering rechtstreeks kan vernietigen, is gewijzigd. De termijn waarover de Vlaamse Regering beschikt is de termijn waarover de provinciegouverneur beschikt om te schorsen (dus dertig dagen of vijftig dagen, afhankelijk van welk besluit het betreft). Deze termijn wordt vermeerderd met twintig dagen als er een klacht ontvangen werd of als er aangetekend een klacht werd verstuurd tijdens de daartoe voorziene toezichtstermijn.

Tot nu toe was dit onmogelijk aangezien de termijnen voor schorsing door de provinciegouverneur en rechtstreekse vernietiging door de Vlaamse Regering parallel lopen. Dit had tot gevolg dat door het stilzitten van de provinciegouverneur de Vlaamse Regering was gebonden : de termijnen waren immers verstreken. Aangezien het echter niet de provinciegouverneur is, maar wel de Vlaamse Regering die t.a.v. het Vlaams parlement politieke verantwoording moet afleggen over de gehanteerde beleidslijn inzake toezicht op de lokale besturen, is het dan ook logisch dat de Vlaamse Regering in voorkomend geval een ander standpunt kan innemen dan de provinciegouverneur en op die manier nog kan optreden t.o.v. besluiten van de gemeente waartegen de provinciegouverneur zich in eerste instantie niet verzet heeft.

Dezelfde hierboven beschreven regeling geldt nu ook ingeval de toezichthoudende overheid een bepaald besluit, dossier, bepaalde documenten of inlichtingen heeft opgevraagd waardoor de termijn wordt gestuit. Er wordt inderdaad gesproken over de « stuiting » van de termijn in plaats van over de foutief gebruikte term « schorsen ». "Stuiten" betekent dat de wettelijk voorziene termijn ophoudt te lopen en opnieuw van nul af start op een tijdstip of, in geval van een voortdurende stuiting, bij het stellen van een handeling, zoals in de regelgeving voorzien. "Schorsen" daarentegen, zoals voorheen vermeld in het Gemeentedecreet, doet geen "nieuwe" termijn starten wanneer de oorzaak van de schorsing verdwenen is. Bijgevolg wordt ook bepaald dat de nieuwe termijn opnieuw ingaat op de derde dag die volgt op de dag van de verzending van alle gevraagde gegevens.

(artikel 255, § 1 en § 3, van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 137, 3° en 5°, van het wijzigingsdecreet).

— Ingeval er een aangetekende klacht verstuurd werd aan de toezichthoudende overheid binnen de daartoe voorziene toezichtstermijn, wordt de termijn nog steeds gestuit. Nu zal de nieuwe termijn echter aanvangen bij het binnenkomen van een klacht. Ook deze termijn kan dan eventueel gestuit worden als de toezichthoudende overheid, op basis van § 3 van dat artikel 255 van het Gemeentedecreet een bepaald besluit, dossier, ... opvraagt bij de gemeenteoverheid. In dat geval gaat de termijn, vermeld in § 1, opnieuw in op de derde dag die volgt op de dag van de verzending van alle gevraagde gegevens.

(artikel 255, § 4, van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 137, 6°, van het wijzigingsdecreet)

— Indien de provinciegouverneur overgaat tot schorsing, beschikt de gemeenteoverheid nu over zestig dagen (voorheen honderd dagen) ingaand op de derde dag die volgt op de verzending (voorheen volgend op de dag van de verzending) van het schorsingsbesluit aan de gemeenteoverheid, om hieromtrent een beslissing te nemen. De gemeente kan beslissen tot een gemotiveerde rechtvaardiging of aanpassing. In dat geval geeft de gemeente aan de provinciegouverneur kennis van die rechtvaardiging of aanpassing. De Vlaamse Regering beschikt nu over dertig dagen (voorheen vijftig dagen) om tot vernietiging over te gaan. De bepaling dat de Vlaamse Regering een afschrift van elk vernietigingsbesluit aan de provinciegouverneur moet bezorgen, werd geschrapt en vervangen door de bepaling dat de gemeenteoverheid de provinciegouverneur in kennis moet stellen van de rechtvaardiging of aanpassing.

(artikel 256 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 138 van het wijzigingsdecreet)

— Ten aanzien van de toezichthoudende overheid wordt een besluit dat niet langer vatbaar is voor schorsing of vernietiging, geacht wettig te zijn. Op die manier wordt onder meer bereikt dat men niet een tweede maal, naar aanleiding van het toezicht op de rekeningen, de besluiten in kwestie in vraag stelt.

(artikel 260 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 141 van het wijzigingsdecreet)

4) Stuiting van termijn beroep bij Raad van State

Enerzijds wordt bepaald dat, ingeval van stuiting van de termijn om beroep in te stellen bij de Raad van State, de toezichthoudende overheid de indiener van de klacht nu per aangetekende brief op de hoogte moet stellen (binnen een in het decreet bepaalde termijn) van de motieven van de overheid om niet schorsend of niet vernietigend op te treden tegen een besluit dat het voorwerp vormt van de klacht. Deze toevoeging werd ingegeven door de bekommernis dat minstens de zendingen waarbij, op basis van een aangetekende klacht, aan een particulier kennis wordt gegeven van het feit dat op zijn klacht niet wordt ingegaan, eveneens aangetekend moeten gebeuren. Op deze manier zal de klager niet meer kunnen voorwenden dat hij de termijn voor het instellen van een beroep bij de Raad van State liet verstrijken doordat hij geen kennis heeft gekregen van het gevolg dat aan zijn klacht werd gegeven.

(artikel 258 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 139 van het wijzigingsbesluit)

Anderzijds wordt het artikel 259 van het Gemeentedecreet in overeenstemming gebracht met artikel 19, tweede lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973. Er wordt nu bepaald dat de stuiting van de termijn om beroep in te stellen bij de Raad van State, zal duren totdat de indiener van de klacht de aangetekende verzending (voorheen volstond de eenvoudige mededeling) heeft ontvangen over het gevolg dat aan zijn klacht wordt gegeven. Deze aangetekende verzending moet tevens de beroepsmogelijkheden bij de Raad van State vermelden. Indien dit niet wordt vermeld, zal dit een invloed hebben op de verjaringstermijn van het beroep. De aangetekende verzending wordt geacht te zijn ontvangen bij de eerste aanbieding.

(artikel 259 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 140 van het wijzigingsdecreet)

7. Samenwerking met het OCMW

Over bepaalde aangelegenheden kan de gemeenteraad alleen beslissen als ze vooraf voor advies zijn voorgelegd aan de raad voor maatschappelijk welzijn. Er wordt nu bepaald dat de raad voor maatschappelijk welzijn het advies moet uitbrengen binnen een termijn van 30 dagen na de ontvangst van de ontwerpbeslissing. Wordt er binnen deze termijn geen advies verstrekt, kan er aan de adviesvereiste worden voorbijgegaan. Indien dit gebeurt, moet dit in het overwegende gedeelte van de beslissing worden vermeld.

(artikel 270 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 145 van het wijzigingsdecreet)

8. Overgangsbepaling en inwerkingtreding

1) Overgangsbepaling voor de gemeentelijke externe verzelfstandiging

Het bestaande artikel 310, § 1, van het Gemeentedecreet voorziet in een overgangsbepaling voor de op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit decreet in het Vlaams Gewest bestaande gemeentebedrijven, autonome gemeentebedrijven en personen die door de gemeente belast zijn met bepaalde taken van gemeentelijk belang en die niet voldoen aan de voorschriften van titel VII, hoofdstuk II en geen andere decretale of wettelijke rechtsgrond hebben. De wijziging aan dit artikel houdt in dat zij hun werking en statuten uiterlijk in overeenstemming moeten gebracht hebben met het Gemeentedecreet op 1 januari 2013. Door een datum vast te stellen wordt rechtszekerheid gecreëerd. Zij die hun werking en statuten in overeenstemming brengen met de bepalingen van het Gemeentedecreet, zullen in principe vanaf de dag die volgt op de ontvangst van de goedkeuringsbeslissing onderworpen zijn aan de bepalingen van titel IV van het Gemeentedecreet. Dit heeft voor gevolg dat als zij dit nog doen voor de uitvoeringsbesluiten inzake planning en financieel beheer in werking zijn getreden, zij vanaf dan onderworpen zouden zijn aan de bepalingen van het ARGC of met andere woorden aan de zogenaamde Nieuwe Gemeentelijke Boekhouding. De artikelen 228 (formeel motivering en openbaarheid van bestuur), 229 (verbod tot aanwijzing of voordracht) en 230 (terbeschikkingstelling middelen, infrastructuur en personeel) van het Gemeentedecreet zijn echter nog steeds onmiddellijk op hen van toepassing.

Om echter te vermijden dat deze gemeentebedrijven kort na elkaar tweemaal hun boekhouding en rapportering moeten omvormen, mogen zij hun huidige boekhouding verder blijven voeren tot uiterlijk 31 december 2012.

Artikel 310 van het gemeentedecreet bepaalt een overgangsperiode tot uiterlijk 1 januari 2013 voor gemeentelijke externe verzelfstandigingen. De combinatie met artikel 227 waarin bepaald wordt dat er in de twaalf maanden voor de gemeenteraadsverkiezingen geen oprichtingen of beslissingen tot deelname kunnen plaatsvinden, roept vragen op naar het tijdstip waarop de gemeenten de aanpassingen moeten doen. De sperperiode dient om te vermijden dat gemeenteraden nog belangrijke beslissingen in extremis nemen, die hun opvolgers binden. De omvorming van bestaande initiatieven in functie van de vereisten van het gemeentedecreet wordt normaal niet gevat door de beperking van artikel 227. Het gaat om een verbod op het ontplooiën van nieuwe initiatieven. Ook als de omvorming gepaard gaat met een uitbreiding van doelstellingen zal er over gewaakt moeten worden dat dit niet kan geïnterpreteerd worden als een nieuw initiatief dat toch zou onderworpen worden aan de sperperiode.

(artikel 310 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 148 van het wijzigingsdecreet)

2) Inwerkingtredebepaling - pilootprojecten

Als de gemeenteraden ermee instemmen, kan de Vlaamse Regering voor die gemeenten een datum van inwerkingtreding vaststellen voor het geheel of een gedeelte van de bepalingen van het Gemeentedecreet.

Deze bepaling geeft de Vlaamse Regering de mogelijkheid om een beperkt aantal besturen, op vrijwillige basis, als piloten te laten instappen in het nieuw financieel systeem, meer bepaald met het oog op de invoering van de vernieuwde boekhouding en rapportering. Deze wijze van inwerkingtreding werd ook al toegepast bij eerdere hervormingen (bv. NOB). Zonder deze bepaling zouden alle besturen tegelijk moeten overstappen naar het nieuw financieel systeem, zouden de softwarehuizen alle besturen tegelijk moeten ondersteunen, zouden de besturen die vroeger klaar zijn voor de omschakeling moeten wachten op de achterblijvers of zouden de besturen, die nog niet klaar zijn, verplicht worden toch al te starten.

Op het moment dat de eerste besturen het nieuw financieel systeem toepassen, dienen niet alleen de bepalingen inzake de boekhouding voor hen in werking te treden, maar ook alle resterende nog niet in werking zijnde bepalingen van titel IV. Het nieuw financieel instrumentarium behelst immers niet alleen het financieel registratiesysteem (de boekhouding), maar tevens de financiële rapporteringen die eruit voortvloeien (meerjarenplan, budget en jaarrekening). Het zijn immers deze rapporten die aan de gemeenteraadsleden worden voorgelegd en waaruit zij beleidsinformatie kunnen halen.

Ook mag die gedifferentieerde inwerkingtreding niet langer blijven bestaan dan strikt noodzakelijk.

(artikel 313 van het Gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 149 van het wijzigingsdecreet)

Ik verzoek u, mijnheer de provinciegouverneur, de datum van de bekendmaking van deze omzendbrief in het *Belgisch Staatsblad* op te nemen in het volgende nummer van het Bestuursmemoriaal.

De Omzendbrief kan ook geraadpleegd worden op het volgende internetadres : <http://www.binnenland.vlaanderen.be>

De Vlaamse minister van Binnenland Bestuur,
Stedenbeleid, Wonen en Inburgering,

M. KEULEN

Bijlage 1. — Inhoud

1. Het gemeentebestuur (de gemeenteraad, het college van burgemeester en schepenen en de burgemeester)
  - 1.1. Organisatie / benoeming
    - 1.1.1. Gemeenschappelijke bepalingen
    - 1.1.2. Specifiek voor de gemeenteraad
    - 1.1.3. Specifiek voor het college van burgemeester en schepenen
  - 1.2. Werking
    - 1.2.1. De gemeenteraad
    - 1.2.2. Het college van burgemeester en schepenen
  - 1.3. Wijze van berekening van termijnen
  - 1.4. Akten
  - 1.5. Bevoegdheden
    - 1.5.1. De gemeenteraad
    - 1.5.2. Het college van burgemeester en schepenen
  - 1.6. Rechtspositie, tucht en aansprakelijkheid
2. Personeel
  - 2.1. Organogram van de gemeentelijke diensten
  - 2.2. Samenwerking tussen de gemeente en het OCMW voor de uitoefening van de taken van gemeentesecretaris en van financieel beheerder
  - 2.3. Diplomavrijstelling
  - 2.4. Daden van koophandel
  - 2.5. Uitbreiding van de cumulmogelijkheden van de gemeentesecretarissen en de financieel beheerder
  - 2.6. De vervanging van de gemeentesecretaris en de financieel beheerder
  - 2.7. Voorwaarden waaraan een waarnemend gemeentesecretaris of een waarnemend financieel beheerder moeten voldoen
  - 2.8. Termijn voor de aanstelling van een nieuwe gemeentesecretaris of financieel beheerder
  - 2.9. Een gemeentesecretaris kan niet tegelijkertijd vakbondsafgevaardigde zijn
  - 2.10. Het begrip dagelijks personeelsbeheer
  - 2.11. De samenstelling van het managementteam
  - 2.12. De leden van het managementteam en hun aanstellende overheid
  - 2.13. Interne controle
  - 2.14. De rechtspositie van het personeel van de gemeentelijke onderwijsinstellingen
  - 2.15. Uitbreiding van de bevoegdheden van de adjunct-gemeentesecretaris
  - 2.16. De eedaflegging
  - 2.17. Uitbreiding van de bestaande deontologische verbodsbepalingen
  - 2.18. De ombudsman
  - 2.19. Tuchtprocedure ten aanzien van de statutaire personeelsleden
3. Planning en financieel beheer
  - 3.1. Het budget
  - 3.2. Budgethouderschap
    - 3.2.1. Bevoegdheden van de budgethouder inzake overheidsopdrachten
    - 3.2.2. Verantwoordelijkheden van de budgethouder
  - 3.3. Het voorafgaand visum
    - 3.3.1. Toepassingsgebied
    - 3.3.2. Delegatiemogelijkheid
    - 3.3.3. Vrijstelling van visum
    - 3.3.4. Weigering visum
  - 3.4. Financiële verrichtingen
    - 3.4.1. Kasverrichtingen
    - 3.4.2. Opeisbare schulden
    - 3.4.3. Invordering van onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen
  - 3.5. Rapportering
4. Participatie van de burger
  - 4.1. Klachtenbehandeling
  - 4.2. Voorstellen van burgers
  - 4.3. Verzoekschriften
  - 4.4. De gemeentelijke volksraadpleging
5. Gemeentelijke verzelfstandigde agentschappen
  - 5.1. De gemeentelijke intern verzelfstandigde agentschappen
  - 5.2. De gemeentelijke extern verzelfstandigde agentschappen
    - 5.2.1. Gemeenschappelijke bepalingen
    - 5.2.2. Het autonoom gemeentebedrijf
    - 5.2.3. Het gemeentelijke extern verzelfstandigd agentschap in privaatrechtelijke vorm
6. Bestuurlijk toezicht
  - 6.1. Algemene bepalingen
  - 6.2. Algemeen bestuurlijk toezicht
7. Samenwerking met het OCMW
8. Overgangsbepaling en inwerkingtreding